srijeda, 20. siječnja 2021.

P9_TA(2021)0014

Ljudska prava i demokracija u svijetu i politika EU-a u tom području – godišnje izvješće za 2019.

Rezolucija Europskog parlamenta od 20. siječnja 2021. o ljudskim pravima i demokraciji u svijetu i politici Europske unije u tom području – godišnje izvješće za 2019. (2020/2208(INI))

(2021/C 456/09)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir Opću deklaraciju o pravima čovjeka (UDHR) i ostale sporazume o ljudskim pravima i instrumente usvojene na razini UN-a,

— uzimajući u obzir Europsku konvenciju o ljudskim pravima,

— uzimajući u obzir Povelju Europske unije o temeljnim pravima (dalje u tekstu: Povelja o temeljnim pravima),

— uzimajući u obzir europski stup socijalnih prava, a posebno njegova načela 2., 3., 11. i 17.,

— uzimajući u obzir članke 2., 3., 8., 21. i 23. Ugovora o Europskoj uniji (UEU),

— uzimajući u obzir članke 17. i 207. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU),

— uzimajući u obzir Globalnu strategiju za vanjsku i sigurnosnu politiku Europske unije, objavljenu 28. lipnja 2016.,

— uzimajući u obzir UN-ovih 17 ciljeva održivog razvoja i Program održivog razvoja do 2030.,

— uzimajući u obzir Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima i opće napomene UN-ovog Odbora za ljudska prava,

— uzimajući u obzir Međunarodni pakt o gospodarskim, socijalnim i kulturnim pravima i opće napomene Odbora UN-a za gospodarska, socijalna i kulturna prava,

— uzimajući u obzir Konvenciju UN-a o ukidanju svih oblika diskriminacije žena i opće preporuke Odbora UN-a za ukidanje diskriminacije žena,

— uzimajući u obzir Konvenciju UN-a o pravima djeteta od 20. studenoga 1989. i njezina dva fakultativna protokola usvojena 25. svibnja 2000.,

— uzimajući u obzir Konvenciju UN-a o pravima osoba s invaliditetom od 30. ožujka 2007.,

— uzimajući u obzir Političku deklaraciju Opće skupštine UN-a o HIV-u i AIDS-u: o brzom programu za ubrzavanje borbe protiv HIV-a i okončanje epidemije AIDS-a do 2030., donesenu 8. lipnja 2016.,

— uzimajući u obzir deklaraciju UN-a o pravima osoba pripadnika nacionalnih ili etničkih, vjerskih i jezičnih manjina, donesenu 18. prosinca 1992.,

— uzimajući u obzir Rezoluciju Opće skupštine UN-a od 22. prosinca 2018. o globalnom pozivu na konkretno djelovanje za potpuno iskorjenjivanje rasizma, rasne diskriminacije, ksenofobije i povezane netolerancije te sveobuhvatnu provedbu Deklaracije iz Durbana i Akcijskog programa, kao i daljnje postupanje u vezi s njima,

— uzimajući u obzir odluku Opće skupštine UN-a kojom je 22. kolovoza proglašen Međunarodnim danom sjećanja na žrtve nasilja zbog vjeroispovijesti ili uvjerenja, donesenu 28. svibnja 2019.,

— uzimajući u obzir Rezoluciju Vijeća sigurnosti UN-a 2467 od 29. travnja 2019. o seksualnom nasilju povezanom sa sukobima,

— uzimajući u obzir Rezoluciju Vijeća sigurnosti UN-a br. 1325 o ženama, miru i sigurnosti te strateški pristup EU-a ženama, miru i sigurnosti za razdoblje 2019. – 2024.,

— uzimajući u obzir inicijativu EU-a i UN-a za iskorjenjivanje nasilja nad ženama i djevojčicama (inicijativa Spotlight),

— uzimajući u obzir Pekinšku platformu za djelovanje i program djelovanja Međunarodne konferencije o stanovništvu i razvoju te ishode njihovih revizijskih konferencija,

— uzimajući u obzir Konvenciju Međunarodne organizacije rada (ILO) br. 190 od 21. lipnja 2019. o nasilju i uznemiravanju,

— uzimajući u obzir Deklaraciju Međunarodne organizacije rada o budućnosti rada od 21. lipnja 2019. povodom njezine stote obljetnice,

— uzimajući u obzir Memorandum o razumijevanju od 16. kolovoza 2019. o suradnji između Programa UN-a za okoliš i Ureda visokog povjerenika UN-a za ljudska prava,

— uzimajući u obzir Okvirnu konvenciju Vijeća Europe za zaštitu nacionalnih manjina i Europsku povelju o regionalnim ili manjinskim jezicima, usvojenu 5. studenoga 1992.,

— uzimajući u obzir Konvenciju Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji (dalje u tekstu: Istanbulska konvencija) od 11. svibnja 2011., koju nisu ratificirale sve države članice,

— uzimajući u obzir Akcijski plan za ljudska prava i demokraciju za razdoblje 2015. – 2019. naslovljen „Ljudska prava kao trajni prioritet” od 28. travnja 2015. (JOIN(2015)0016), koji je Vijeće usvojilo 20. srpnja 2015., te svoju reviziju sredinom provedbenog razdoblja iz lipnja 2017. (SWD(2017)0254),

— uzimajući u obzir Akcijski plan EU-a za ljudska prava i demokraciju za razdoblje od 2020. do 2024., koji je Vijeće usvojilo 17. studenog 2020.,

— uzimajući u obzir Zaključke Vijeća od 18. veljače 2019. o prioritetima EU-a na forumima UN-a za ljudska prava u 2019.,

— uzimajući u obzir Zaključke Vijeća od 17. lipnja 2019. o djelovanju EU-a s ciljem jačanja multilateralizma utemeljenog na pravilima,

— uzimajući u obzir Zaključke Vijeća od 15. srpnja 2019. o prioritetima EU-a u Ujedinjenim narodima i na 74. zasjedanju Opće skupštine Ujedinjenih naroda,

— uzimajući u obzir Zaključke Vijeća od 14. listopada 2019. o demokraciji,

— uzimajući u obzir Smjernice EU-a za promicanje i zaštitu ostvarivanja svih ljudskih prava lezbijki, homoseksualaca, biseksualnih, transrodnih i interseksualnih osoba (LGBTI), usvojene 24. lipnja 2013.,

— uzimajući u obzir Smjernice EU-a za promicanje i zaštitu slobode vjeroispovijesti i uvjerenja, usvojene 24. lipnja 2013.,

— uzimajući u obzir Smjernice EU-a o smrtnoj kazni, koje je Vijeće ažuriralo 12. travnja 2013., o slobodi izražavanja na internetu i izvan njega, koje je Vijeće donijelo 12. svibnja 2014., te o borcima za ljudska prava, koje je Vijeće donijelo 14. lipnja 2004.,

— uzimajući u obzir Smjernice EU-a za ljudska prava o nediskriminaciji u vanjskom djelovanju, koje je Vijeće usvojilo 18. ožujka 2019.,

— uzimajući u obzir Smjernice EU-a o ljudskim pravima u pogledu zdravstveno ispravne vode za piće i sanitarnih uvjeta, koje je Vijeće usvojilo 17. lipnja 2019.,

— uzimajući u obzir reviziju iz 2019. Smjernica za politiku EU-a prema trećim zemljama u vezi s mučenjem i drugim okrutnim, neljudskim ili ponižavajućim postupanjem ili kažnjavanjem, koje je Vijeće usvojilo 16. rujna 2019.,

srijeda, 20. siječnja 2021.

— uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 6. listopada 2020. naslovljenu „Komunikacija o politici proširenja EU-a za 2020.” (COM(2020)0660) i geopolitički program za zakonodavno razdoblje EU-a 2019. – 2024.,

— uzimajući u obzir izvješće Komisije iz lipnja 2020. naslovljeno *Legal gender recognition in the EU – The journey of trans people towards full equality* („Pravno priznavanje roda u EU-u – Put transrodnih osoba do potpune ravnopravnosti”),

— uzimajući u obzir zajedničku komunikaciju Komisije od 25. studenog 2020. naslovljenu „Akcijski plan EU-a za rodnu ravnopravnost (GAP) III – Ambiciozan plan za rodnu ravnopravnost i jačanje položaja žena u okviru vanjskog djelovanja EU-a” (JOIN(2020)0017) i zaključke predsjedništva Vijeća od 16. prosinca 2020. o GAP-u III,

— uzimajući u obzir Drugu anketu Agencije Europske unije za temeljna prava (FRA) o LGBTI osobama u EU-u od 14. svibnja 2020. naslovljenu *A long way to go for LGBTI equality* („Dug put do ravnopravnosti LGBTI osoba”),

— uzimajući u obzir Odluku ombudsmana EU-a od 30. srpnja 2020. o ulozi posebnog izaslanika EU-a za promicanje slobode vjeroispovijesti ili uvjerenja izvan EU-a,

— uzimajući u obzir izvješća posebnog izaslanika EU-a za promicanje slobode vjeroispovijesti ili uvjerenja izvan EU-a i izvješća Međuskupine Europskog parlamenta za slobodu vjeroispovijesti ili uvjerenja i toleranciju,

— uzimajući u obzir Godišnje izvješće EU-a o ljudskim pravima i demokraciji u svijetu za 2019.,

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 13. rujna 2017. o korupciji i ljudskim pravima u trećim zemljama ([1]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 3. srpnja 2018. o kršenju prava autohtonih naroda u svijetu, uključujući jagmu za zemljištem ([2]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 15. siječnja 2019. o Smjernicama EU-a i mandatu posebnog izaslanika EU-a za promicanje slobode vjeroispovijesti ili uvjerenja izvan EU-a ([3]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 15. siječnja 2020. o godišnjem izvješću o ljudskim pravima i demokraciji u svijetu za 2018. ([4]) i politici Europske unije u tom području, te svoje prethodne rezolucije o ranijim godišnjim izvješćima,

— uzimajući u obzir sve svoje rezolucije usvojene 2019. o kršenju ljudskih prava, demokracije i vladavine prava (tzv. hitne rezolucije) u skladu s člankom 144. Poslovnika,

— uzimajući u obzir Nagradu Saharov za slobodu mišljenja, koja je 2019. dodijeljena Ilhamu Tohtiju, ujgurskom borcu za ljudska prava, profesoru ekonomije, zagovorniku prava ujgurske manjine i političkom zatvoreniku u Kini,

— uzimajući u obzir članak 54. Poslovnika,

— uzimajući u obzir mišljenje Odbora za prava žena i rodne ravnopravnosti,

— uzimajući u obzir izvješće Odbora za vanjske poslove (A9-0259/2020);

A. budući da je obilježavanje desete obljetnice Povelje o temeljnim pravima 2019. podsjetilo Uniju na njezinu iskazanu predanost i Ugovorom utemeljenu obvezu da odlučno provodi mjere za zaštitu, promicanje i ostvarivanje ljudskih prava unutar i izvan svojih granica; budući da je tom prilikom EU potvrdio svoju predanost tome da ostane utjecajan akter na svjetskoj sceni te da i dalje ima vodeću ulogu kao globalni zagovornik demokracije i ljudskih prava;

([1]) SL C 337, 20.9.2018., str. 82.
([2]) SL C 118, 8.4.2020., str. 15.
([3]) SL C 411, 27.11.2020., str. 30.
([4]) Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0007.

B. budući da je rodna ravnopravnost jedna od temeljnih vrijednosti EU-a, a pravo na jednako postupanje i nediskriminaciju temeljno je pravo sadržano u Ugovorima i Povelji o temeljnim pravima te budući da bi stoga rodno osviještenu politiku trebalo provoditi i uključivati kao horizontalno načelo u sve aktivnosti i politike EU-a;

C. budući da su kršćani najprogonjenija vjerska skupina na svijetu koja obuhvaća 80 % svih progonjenih vjernika; budući da se taj progon provodi u rasponu od rutinske diskriminacije u obrazovanju, zapošljavanju i društvenom životu, preko ograničavanja svih oblika izražavanja pa čak i do fizičkih napada na kršćanske zajednice koji gotovo ispunjavaju kriterije iz međunarodne definicije genocida koju je donio UN;

D. budući da se u okviru Pekinške deklaracije i Platforme za djelovanje iz 1995. već 25 godina ističe važnost jednakih prava i prilika za žene kao i njihova jednakog sudjelovanja u donošenju odluka i u demokratskom procesu u cilju jačanja demokracije;

E. budući da se zbog nedostatka žena u području razvoja umjetne inteligencije povećava rizik od pristranost; budući da je znanstveno obrazovanje važno za stjecanje vještina, pronalaženje dostojanstvenog radnog mjesta i radnih mjesta u budućnosti, kao i za suzbijanje rodnih stereotipa u skladu s kojima se smatra da su to tipično muška područja, kako bi se ženama omogućilo da u potpunosti ostvare svoja ljudska prava;

F. budući da je tijekom proslave 30. godišnjice Konvencije UN-a o pravima djeteta u studenome 2019. EU naglasio svoju predanost razvoju sveobuhvatne strategije o pravima djece i roditelja i stavljanju tih prava u središte politika EU-a; budući da je Parlament 20. studenoga 2019. bio domaćin konferencije posvećene nizu pitanja, uključujući izazove u pogledu zaštite prava djeteta u digitalnom svijetu koji se neprestano mijenja, posebno u vezi sa zabranom pristupa dječjoj pornografiji, uznemiravanju i nasilju, prevladavanja prepreka u pogledu potpunog ostvarivanja dječjih prava te suočavanja s promjenjivom prirodom oružanih sukoba i njihova utjecaja na budućnost djece, uključujući utjecaj tih sukoba na njihov razvoj, obrazovanje i kasniji život, uzimajući pritom u obzir što su djeca izjavila u okviru rasprave;

G. budući da kriza izazvana globalnom pandemijom bolesti COVID-19, načini na koje su države odgovorile na nju, produbljivanje nejednakosti i poteškoće koje je ona prouzročila, posebno za najranjivije i najmarginaliziranije skupine te za žene, kao i njezin utjecaj na međunarodne odnose, međunarodni poredak temeljen na pravilima i sukobe imaju dugoročne posljedice na sva pitanja povezana s poštovanjem ljudskih prava;

H. budući da je, primjerice, kriza izazvana pandemijom u većini zemalja dovela do donošenja hitnih mjera kojima su ograničene slobode uživanja mnogih ljudskih prava, osobito sloboda kretanja i okupljanja, i do uvođenja novih načina nadzora kako bi se spriječio prijenos virusa COVID-19; budući da su te mjere opravdano pokrenule pitanja u pogledu njihove nužnosti, zakonitosti, razmjernosti, nediskriminatorne prirode, trajanja i posljedica, u duhu kratkoročne i dugoročne zaštite temeljnih sloboda; budući da je uz pandemiju došlo i do jačanja negativnih trendova narušavanja demokracije i smanjenja prostora za djelovanje civilnog društva u nekim zemljama;

I. budući da globalna recesija prouzročena pandemijom može kod vlada izazvati potrebu za davanjem prednosti poticanju gospodarske aktivnosti i privlačenju ulaganja; ističe da se to ne smije dogoditi na štetu njihove ambicije u pogledu političkih ciljeva i standarda za neka druga područja, kao što su zaštita ljudskih prava, klimatska politika i borba protiv siromaštva, posebno siromaštva djece i njihovih obitelji;

J. budući da jačanje autoritarnih i populističkih pokreta predstavlja prijetnju za vrijednosti i načela na kojima se temelji Unija;

K. budući da se neliberalni režimi sve više udaljavaju od smjera zrelih demokracija i zapadnjačkih demokratskih standarda, ponovno utvrđujući svoje položaje koji omogućavaju kontinuirana i namjerna kršenja ljudskih prava; budući da ti neliberalni režimi ograničavaju temeljna prava i slobode, ostavljajući pogrešan dojam izbornog legitimiteta, na izbornima koji se ne mogu smatrati slobodnima, pravednima ni transparentnima;

srijeda, 20. siječnja 2021.

L. budući da su hitna stanja povezana s okolišem, uključujući klimatske promjene i krčenje šuma, posljedica ljudskog djelovanja i uzrokuju kršenja ljudskih prava ne samo osoba koje su izravno njima pogođene nego i cjelokupnog čovječanstva; budući da je važno prepoznati vezu između ljudskih prava i zaštite okoliša; budući da je osiguravanje pristupa vodi ključno za sprečavanje napetosti u određenim regijama;

M. budući da je povećanje usklađenosti između vanjskih i unutarnjih politika EU-a, ali i među vanjskim politikama EU-a, nezaobilazna pretpostavka uspješne i učinkovite politike EU-a u području ljudskih prava; budući da bi se politike kojima se podupiru ljudska prava, demokracija, vladavina prava i borba protiv nekažnjavanja trebale uvrstiti u sve ostale politike EU-a s vanjskom dimenzijom, kao što su politike o razvoju, migracijama, sigurnosti, borbi protiv terorizma, pravima žena i rodnoj ravnopravnosti, proširenju i trgovini; budući da bi veća dosljednost trebala omogućiti EU-u da brže reagira u ranim fazama kršenja ljudskih prava i da bude aktivniji i vjerodostojniji akter u području ljudskih prava na globalnoj razini;

N. budući da je puno poštovanje ljudskih prava i europskih standarda u partnerskim zemljama i susjedima EU-a, uključujući upravljanje izbjegličkom krizom i rješavanje problema migracije, jedan od glavnih prioriteta Europske unije; budući da je stanje ljudskih prava, na koje je utjecala pandemija bolesti COVID-19, izvor zabrinutosti u susjednim zemljama, koje moraju poduzeti odgovarajuće mjere u tom pogledu i surađivati sa svojim civilnim društvom, koje uključuje članove koji se zalažu za proeuropska i demokratska načela;

O. budući da sve više zemalja, osobito u Aziji, na Bliskom Istoku, u Africi i Latinskoj Americi, primjenjuje zabrane putovanja kojima se borce za ljudska prava sprečava da sudjeluju na međunarodnim događanjima;

Ljudska prava i demokracija: opće tendencije i ključni izazovi

1. pozdravlja odgovore na pandemiju bolesti COVID-19 onih država koje su pravo na život i zdravlje postavile kao svoj prvi imperativ; ističe da je istodobno ključno osigurati da ljudi imaju odgovarajuće životne standarde; naglašava da se sve mjere kojima se odgovara na pandemiju moraju temeljiti na ljudskim pravima i načelima nediskriminacije te biti usklađene s njima, a trebale bi i štititi daljnji napredak prema ciljevima održivog razvoja;

2. naglašava da treba zajamčiti puno poštovanje ljudskih prava i pridržavanje načela univerzalnosti, neotuđivosti, nedjeljivosti, međuzavisnosti i povezanosti ljudskih prava te osuđuje svaki pokušaj njihove relativizacije;

3. izražava vrlo ozbiljnu zabrinutost zbog nazadovanja demokratskih standarda i standarda ljudskih prava te uživanja temeljnih sloboda u nekim zemljama zbog krize; smatra da je to nazadovanje uglavnom rezultat jačanja autoritarizma te razornih gospodarskih i socijalnih posljedica krize, koje se koriste kao izgovor za manipuliranje državnim institucijama i izbornim rokovima, suzbijanje aktivnosti boraca za ljudska prava, posebno boraca za prava manjina, političkih protivnika, predstavnika medija ili civilnog društva te ograničavanje temeljnih sloboda i ljudskih prava, uključujući prava osoba ili skupina izloženih diskriminaciji, kao što su vjerske manjine i manjine na temelju uvjerenja, te prava LGBTI osoba u svrhe koje nemaju veze s pandemijom; u tom pogledu ističe porast govora mržnje na temelju rase, etničke pripadnosti, vjere ili kaste, dezinformacije, usmjerenost na ranjive skupine koje se optužuje za širenje virusa, povećanje nasilja u obitelji i rodno uvjetovanog nasilja te rodne neravnopravnosti; izražava zabrinutost zbog slučajeva diskriminacije pri dodjeli pomoći povezane s pandemijom bolesti COVID-19; osuđuje svako uskraćivanje pomoći pod bilo kojim okolnostima, uključujući na temelju vjere; sa zabrinutošću ističe uporabu digitalnih tehnologija namijenjenih za ograničavanje pandemije praćenjem građana i prikupljanjem njihovih privatnih podataka, čime se krše ljudska prava;

4. potvrđuje da se države moraju suzdržati od iskorištavanja pandemije bolesti COVID-19 za jačanje autoritarne vlasti, slabljenje demokracije i vladavine prava ili za gaženje ljudskih prava; izražava duboku zabrinutost zbog pogoršanja mjera koje poduzimaju autoritarni režimi s ciljem suzbijanja neistomišljenika i smanjenja prostora za djelovanje civilnog društva; ističe važnost civilnog društva, čije postojanje omogućuje pružanje fleksibilnog, pravodobnog i učinkovitog odgovora na djelovanje režima koji krše međunarodno pravo, ljudska prava i demokratska načela; zabrinut je zbog činjenice da hitne mjere povezane s bolešću COVID-19 često ne uključuju jasne obveze njihova ukidanja nakon završetka krize;

5. podsjeća da je univerzalan pristup zdravstvenoj skrbi ljudsko pravo i podupire svako napredovanje prema univerzalnom zdravstvenom osiguranju kao ključnom prioritetu za održivi razvoj; pozdravlja globalni odgovor Europske unije na pandemiju bolesti COVID-19 na temelju pristupa Tima Europa koji je usmjeren na izražavanje solidarnosti i pružanje konkretne pomoći partnerima, posebice najranjivijim i najpogođenijim zemljama;

6. sa zabrinutošću primjećuje nedostatke zdravstvenih sustava mnogih zemalja, koji dovode u pitanje pravo ljudi na fizičko i psihičko zdravlje te liječenje, kao i nedostatke u preventivnim mjerama za sprečavanje zaraze, u vodi i sanitarnim mjerama, informacijama i nediskriminaciji u pogledu pristupa i prava; pozdravlja izjavu Komisije da bi cjepiva protiv bolesti COVID-19 trebala postati globalno dostupna i da će EU poduzeti sve napore kako bi se to ostvarilo;

7. podsjeća da se u kontekstu pandemije bolesti COVID-19 države moraju pobrinuti da njihovi odgovori obuhvaćaju rodno osjetljiv i međusektorski pristup kako bi se zajamčila prava svih žena i djevojčica na život bez diskriminacije i nasilja te na pristup temeljnim uslugama za seksualno i reproduktivno zdravlje koje su im potrebne;

8. podsjeća da je pandemija uzrokovala i smanjenje nadziranja kršenja ljudskih prava i izvješćivanja o njemu na globalnoj razini; podržava međunarodne napore za procjenu različitih nacionalnih odgovora na pandemiju u pogledu ograničenja političkih, društvenih i gospodarskih sloboda te rad na uspostavi zajedničkog okvira temeljenog na ljudskim pravima koji će služiti za buduće odgovore na sanitarne krize; u tom kontekstu pozdravlja razvoj globalnog programa za praćenje Europske komisije i Međunarodnog instituta za demokraciju i pomoć u izborima (IDEA);

9. oštro osuđuje brojne slučajeve diskriminacije, netolerancije, progona i ubijanja povezane s rasom, etničkom pripadnošću, nacionalnošću, društvenom klasom, invaliditetom, kastom, religijom, uvjerenjem, jezikom, dobi, spolom, seksualnom orijentacijom, rodnim identitetom, rodnim izražavanjem i spolnim obilježjima, do kojih i dalje dolazi u mnogim zemljama i društvima; žali zbog toga što su pojedinci i zajednice meta netolerantnih i mrzilačkih izjava i djelovanja; smatra da je raširenost rasizma, antisemitizma i ksenofobije u mnogim zemljama neprihvatljiva; zahtijeva od vlada diljem svijeta da jasno osude i usvoje pristup nulte tolerancije prema rasizmu i diskriminaciji;

10. ističe golemu i sve veću prijetnju ljudskim pravima koju predstavljaju klimatske promjene, uništavanje okoliša i gubitak biološke raznolikosti, zbog čega su ljudi uskraćeni za temeljno pravo na život, posebice uzimajući u obzir sve veću glad na globalnoj razini, ekonomske i društvene nejednakosti, ograničenje pristupa vodi te dodatne smrtne slučajeve zbog pothranjenosti i povećanog širenja bolesti; ističe da klimatske promjene ugrožavaju i uživanje drugih ljudskih prava, uključujući pravo na sigurnost opskrbe hranom, sigurnu vodu za piće i sanitarne uvjete, zdravlje, prikladan prostor za stanovanje, samoodređenje, rad i razvoj; nadalje, skreće pozornost na opasnosti od klimatskih promjena za mir i sigurnost jer nesigurnost opskrbe hranom i nestašica vode mogu dovesti do jagme za prirodnim resursima, a zatim i do nestabilnosti i sukoba unutar i između država; posebno skreće pozornost na povezanost između iskorištavanja resursa i financiranja sukoba, ratova i nasilja, izravno ili neizravno, uključujući i od strane nekih aktera iz privatnog sektora; ističe da su najmanje razvijene zemlje najosjetljivije na klimatske promjene jer najteže podnose njihove razorne učinke, unatoč tome što proizvode manje stakleničkih plinova od bogatijih država za koje je manja vjerojatnost da će ih klimatske promjene pogoditi u tolikoj mjeri;

11. potvrđuje da su promicanje i zaštita ljudskih prava te djelovanja u području klime i okoliša međusobno povezani, posebno zato što međunarodno pravo o ljudskim pravima pruža pristup pravnim lijekovima i pravnim sredstvima za ispravljanje štete prouzročene klimatskim promjenama, provedbu mjera za borbu protiv klimatskih promjena i pozivanje država, poduzeća i pojedinaca na odgovornost za svoje reakcije na klimatske promjene i djelovanja koja pridonose daljnjem pogoršanju stanja okoliša;

12. naglašava međusobnu povezanost i međuovisnost bioraznolikosti i ljudskih prava te podsjeća da države imaju obvezu u pogledu ljudskih prava, a to je zaštititi biološku raznolikost o kojoj ta prava ovise, uključujući tako što će građanima omogućiti da sudjeluju u odlukama povezanima s biološkom raznolikošću i osigurati pristup učinkovitim pravnim lijekovima u slučajevima gubitka i uništavanja biološke raznolikosti; izražava svoju potporu novim normativnim naporima na međunarodnoj razini koji se odnose na kaznena djela protiv okoliša; u tom pogledu potiče EU i države članice na promicanje priznanja ekocida kao međunarodnog zločina u skladu s Rimskim statutom Međunarodnoga kaznenog suda;

srijeda, 20. siječnja 2021.

13. ističe da treba pridati posebnu pozornost pružanju pomoći osobama koje su raseljene zbog ekoloških i klimatskih problema; smatra da je važno raditi na međunarodnoj razini kako bi se definirao koncept „osoba raseljenih iz razloga povezanih s okolišem" unutar Ujedinjenih naroda u cilju uspostave međunarodnog pravnog okvira i usvajanja zajedničkog pristupa za zaštitu onih koji moraju napustiti svoje mjesto boravišta; priznaje da utjecaj klimatskih promjena na okoliš može dodatno pogoršati prisilno raseljavanje te stoga naglašava potrebu da se brzo provedu politike za smanjenje učinaka klimatskih promjena u skladu s Pariškim sporazumom;

14. izražava veliku zabrinutost zbog krčenja šuma, nezakonitog rudarenja i proizvodnje nedopuštenih droga, posebno u Amazoniji 2019., s obzirom na to da šume pridonose ublažavanju učinka klimatskih promjena apsorbiranjem i skladištenjem ugljikova dioksida; naglašava da su autohtoni narodi često prve žrtve krčenja šuma, čime se ugrožavaju njihova prava na zemljište, među ostalim pravima, i pristup ključnim resursima; u tom smislu ističe pravo na određivanje i utvrđivanje prioriteta i strategija za njihov samostalan razvoj i upotrebu vlastite zemlje, teritorija i drugih resursa; naglašava da nekažnjavanje kršenja prava autohtonih naroda potiče krčenje šuma i stoga smatra da je odgovornost za takva kršenja od temeljne važnosti; napominje da nezakonito iskorištavanje prirodnih resursa može dovesti do ozbiljnih negativnih učinaka na socijalna, ekonomska, kulturna, građanska i politička prava lokalnih zajednica, uključujući temeljno pravo naroda na samoodređenje i načelo stalne suverenosti nad njihovim prirodnim resursima;

15. pozdravlja sve veće težnje građana, posebice mlađih generacija, za političkim i društvenim promjenama kojima se pogoduje poštovanju ljudskih prava, demokratskom upravljanju, jednakosti i socijalnoj pravdi, ambicioznijem djelovanju u području klime i boljoj zaštiti okoliša, kao i njihovu mobilizaciju u te svrhe; ističe da su se 2019. u svim regijama svijeta javljali masovni prosvjedi koji održavaju takve težnje te traže promjene institucionalnog i gospodarskog poretka društava, mjere za borbu protiv klimatskih promjena i podržavaju razvoj pravednijeg globalnog društva; osuđuje činjenicu da se u mnogim zemljama stanovništvu oduzima pravo na mirno prosvjedovanje korištenjem pravnih, administrativnih i drugih mjera poput gušenja prosvjeda primjenom sile, uznemiravanja i proizvoljnog pritvaranja; naglašava da su 2019. uhićene stotine mirnih prosvjednika, od kojih su mnogi podvrgnuti zlostavljanju i proizvoljno pritvoreni te su trebali platiti visoke kazne u sudskim postupcima u kojima nisu bile zajamčene minimalne postupovne norme; naglašava važnost održavanja prosvjeda na miran način i izražava zabrinutost zbog radikaliziranih skupina koje su iskoristile demonstracije i društvene pokrete za njihovo izvršavanje nasilnim putem i remećenjem svakodnevnog života; poziva vlade da ne primjenjuju nerazmjernu silu protiv mirnih prosvjednika te da pozovu počinitelje tih radnji na odgovornost;

16. smatra da je ključno pružiti političke odgovore na legitimne zahtjeve društava, obitelji i pojedinaca koji bi bili zasnovani na uključivom dijalogu koji vodi prema pozitivnim promjenama; s druge strane, osuđuje represiju nad miroljubivim pokretima, posebice upotrebom prekomjerne sile od strane sigurnosnih agenata, koju su određene vlade primijenile nad svojim stanovništvom kako bi ušutkale glasove neslaganja i kritike;

17. ističe da su ubojstva, fizički napadi i difamacija, zatvaranja, prijetnje smrću, uznemiravanje, zastrašivanje i ograničavanje slobode izražavanja i dalje sredstva koja su diljem svijeta sustavno usmjerena protiv boraca za ljudska prava, uključujući borkinje za ljudska prava, boraca za prava vjerskih manjina i manjina na temelju uvjerenja, lokalnih zajednica, autohtonih skupina, branitelja okoliša i prava na zemlju, nevladinih organizacija te aktivista civilnog društva, zviždača i novinara; napominje da se borkinje za ljudska prava suočavaju s rodno specifičnim prijetnjama;

18. duboko je zabrinut zbog toga što se u nekim državama represivni zakoni u području kibersigurnosti i borbe protiv terorizma upotrebljavaju da bi se ušutkali borci za ljudska prava; upozorava na to da postoje političke tendencije prema dubljem nacionalizmu i zloupotrebi religije za političku korist, što dovodi do netolerancije;

19. naglašava da je dužnost institucija EU-a da aktivno podupiru organizacije i pojedince uključene u obranu demokracije i ljudskih prava; zahtijeva pravdu i odgovornost za sve napade na borce za ljudska prava; poziva EU da podrži i zaštiti borce za ljudska prava, neovisno o njihovoj raznolikosti; u tom pogledu naglašava važnost djelovanja Parlamenta kako bi se njihovi glasovi čuli i kako bi se izvršio pritisak na vlasti trećih zemalja da bez odgode i bezuvjetno oslobode borce za ljudska prava pritvorene zbog aktivizma; podržava rad europskih političkih zaklada na jačanju demokratskih procesa i poticanju nove generacije političkih vođa diljem svijeta;

20. ozbiljno je zabrinut zbog kontinuirane pošasti ratova i vojnih sukoba, kao i dugotrajne okupacije ili pripojenja teritorija, koji dovode do teških kršenja međunarodnog humanitarnog prava i ljudskih prava, posebice genocida, masovnog ubijanja, prisilnog raseljavanja civilnog stanovništva, među ostalim vjerskih manjina, te seksualnog nasilja, posebice nad ženama i djecom; oštro osuđuje sudjelovanje diktatorskih ili autoritarnih sila u ratovima preko posrednika i ističe da su dogovorena politička rješenja preduvjet za održiv mir; izražava duboku zabrinutost zbog povećanja međunarodnih političkih napetosti, a u nekim regijama svijeta zbog povećane aktivnosti nedržavnih naoružanih skupina i terorističkih organizacija, kao i nasilja u zajednici;

21. žali zbog činjenice da su, unatoč 75. godišnjici UN-a koja se obilježava 2020., brojne vlade potaknute unutarnjim stajalištima poduzele mjere kojima nastoje spriječiti multilateralizam i međunarodnu suradnju u korist mira, rješavanja sukoba i zaštite ljudskih prava na temelju ciljeva i načela Opće deklaracije o ljudskim pravima, međunarodnog prava, Povelje UN-a i Helsinškog završnog akta; kritizira nepostojanje zajedničkog međunarodnog vodstva demokratskih zemalja na temelju kojeg bi se dosljedno odgovaralo na ozbiljna kršenja međunarodnog prava u području ljudskih prava i kojim bi se udružile snage radi unapređenja ljudskih prava i demokracije te održali međunarodni sustavi utemeljeni na pravilima te potiče EU i države članice da ispune tu prazninu u pogledu vodstva;

22. žali zbog teškog položaja migranata i izbjeglica u cijelom svijetu, a posebno raseljenih žena, djece, osoba s invaliditetom i kroničnim bolestima, osoba s drukčijom seksualnom orijentacijom, osoba koje pripadaju progonjenim etničkim i vjerskim manjinama te manjinama na temelju uvjerenja, koji se ubrajaju među najugroženije; prima na znanje da se procjenjuje da je 2019. broj međunarodnih migranata iznosio gotovo 272 milijuna ([5]), što predstavlja 3,5 % svjetskog stanovništva, od kojih su više od 20 milijuna bili izbjeglice ([6]), te da je tijekom posljednje dvije godine došlo do masovnog raseljavanja i migracija; prima na znanje povećanje broja podnositelja zahtjeva za azil u 2019. koji su zatražili međunarodnu zaštitu u državama članicama EU-27 ([7]) zbog represivnih praksi i povreda njihovih ljudskih prava koje su prouzročili, među ostalim, diktatorski režimi koji nezakonito provode političku vlast; osuđuje političke mjere kojima se narušavaju ljudska prava migranata i izbjeglica i ugrožava njihova sigurnost i njihovi životi; oštro osuđuje slučajeve diskriminacije, netolerancije, progona i ubijanja povezane s migracijskim ili izbjegličkim statusom; osuđuje negativnu tendenciju uznemiravanja i kriminalizacije rada onih koji se bore za ljudska prava migranata i izbjeglica te im pružaju pomoć;

23. pozdravlja činjenicu da su nastojanja za unapređenje prava žena i djevojčica sve snažnija u cijelom svijetu; napominje, međutim, da još nijedna zemlja u svijetu nije postigla rodnu ravnopravnost;

24. skreće pozornost na konstantno i rašireno rodno uvjetovano nasilje, uključujući femicid, i diskriminaciju u svakoj regiji svijeta, među ostalim i u EU-u, koji proizlaze iz rodne neravnopravnosti, neravnopravnih rodnih normi i dinamike moći, kulturnih običaja kao što je diskriminacija na temelju kaste ili ustaljenih diskriminirajućih pravnih sustava, kao i propagande i dezinformacija koji narušavaju prava žena; osuđuje iskorištavanje žena kroz trgovanje ljudima i sve oblike rodno uvjetovanog nasilja, uključujući seksualno, fizičko i psihološko nasilje, što spada u najraširenija i sustavna kršenja ljudskih prava;

25. osim toga, upozorava na korištenje seksualnog nasilja nad ženama zbog njihova mišljenja, vjeroispovijesti, filozofskih uvjerenja, seksualne orijentacije ili aktivizma u obrani ljudskih prava; ističe da su žene i djevojčice koje pripadaju etničkim manjinama, vjerskim manjinama i manjinama na temelju uvjerenja dvostruko osjetljivije na rodno uvjetovano nasilje i diskriminaciju; podsjeća da je u nekim zemljama nasilje nad lezbijkama i biseksualkama u obliku „korektivnog silovanja” i dalje sustavan problem zbog društvene stigme i diskriminirajućih pravnih sustava;

26. osuđuje aktualne negativne reakcije na rodnu ravnopravnost i prava žena, uključujući sve pokušaje ukidanja postojećih prava i zaštita u području spolnog i reproduktivnog zdravlja i prava, te zakonodavstvo, politike i prakse kojima se u mnogim državama svijeta ta prava i dalje poriču ili ograničavaju; u tom smislu osuđuje uskraćivanje pristupa cjenovno pristupačnom, visokokvalitetnom, sveobuhvatnom seksualnom odgoju, uslugama planiranja obitelji, modernoj kontracepciji, sigurnoj i zakonitoj skrbi povezanoj s pobačajem i zdravstvenoj skrbi majki te zlostavljanja i loše postupanje sa ženama u okviru zdravstvene zaštite majki, prenatalne i postnatalne zdravstvene skrbi kao i prisilne seksualne

([5]) World Migration Report 2020 – Međunarodna organizacija za migracije (https://publications.iom.int/system/files/pdf/wmr_2020.pdf).

([6]) Prema podacima koje je objavio UNHCR ((https://www.unhcr.org/refugee-statistics/download/?url=fd4J]).

([7]) Statistički podaci o azilu – Eurostat (https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Asylum_statistics).

i reproduktivne zdravstvene prakse kojima se ne poštuju slobodni i informirani pristanci žena; ističe potrebu za zaštitom roditelja u ranjivom položaju, osobito samohranih roditelja i roditelja s velikim obiteljima, kako bi im pomogli izbjeći siromaštvo i socijalnu isključenost; ističe potrebu za stvaranjem socijalnog i ekonomskog okruženja i uvjeta koji roditeljima omogućuju nastavak profesionalnog razvoja;

27. ističe potrebu za zaštitom majki u ranjivom položaju, osobito samohranih majki, kako bi se spriječilo siromaštvo i socijalna isključenost; ističe potrebu za stvaranjem socijalnog i ekonomskog okružja i uvjeta koji majkama omogućuju nastavak profesionalnog razvoja;

28. osuđuje i vlade širom svijeta koje se protive zahtjevima žena za jednaka prava ili potiču negativne reakcije na te zahtjeve; naglašava istaknutu ulogu aktivistkinja u političkim i društvenim pokretima te žali zbog toga što su teško pogođene nasiljem koje je izazvano brutalnom represijom i ratom, kao i seksualnim iskorištavanjem tijekom oružanih sukoba;

29. duboko je zabrinut zbog kontinuiranog ozbiljnog kršenja dječjih prava diljem svijeta tijekom 2019., godine u kojoj je obilježena 30. obljetnica Konvencije o pravima djeteta, a uglavnom je riječ o dječjem radu, ranom i prisilnom braku, trgovanju djecom i njihovu iskorištavanju, među ostalim i u seksualne svrhe, regrutiranju ili novačenju djece u skupine, korištenju djece vojnika u oružanim sukobima, seksualnom zlostavljanju i prostituciji djece, razdvajanju obitelji i pritvaranju djece, uključujući zbog povezanosti s imigracijom kao i izazovima s kojima su suočene djevojčice u pogledu seksualno i rodno uvjetovanog nasilja, rane trudnoće, infekcije HIV-om i napuštanja školovanja; žali što su se u kontekstu pandemije brojna djeca i mladi morali zaposliti kako bi ispunili osnovne potrebe i pridonijeli kućanstvu te su zbog toga prekinuli školovanje; ističe da je taj neželjeni razvoj situacije korak natrag u pogledu školskog obrazovanja djece;

30. izražava duboku tugu i oštro osuđuje terorističke i bombaške napade počinjene u prvoj polovici 2019., u kojima su žrtve bili vjernici i njihova mjesta bogoslužja koja treba očuvati i zaštititi; zabrinut je zbog toga što se ta strašna nedjela preklapaju s kampanjama mržnje koje su intenzivirali određeni politički vođe i terorističke skupine i čiji je cilj uskraćivanje ili ograničavanje prava na slobodu mišljenja, savjesti, vjeroispovijesti ili uvjerenja; potiče države na promicanje slobode mišljenja, svijesti, vjeroispovijesti ili uvjerenja i zaštitu ranjivih vjerskih manjina i manjina na temelju uvjerenja poduzimanjem žurnih mjera protiv onih koji počine nasilje ili potiču mržnju;

Promicanje i zaštita demokracije i ljudskih prava u središtu vanjske politike EU-a

31. podsjeća na to da se Unija temelji na vrijednostima poštovanja ljudskog dostojanstva, slobode, demokracije, jednakosti, solidarnosti, vladavine prava i poštovanja ljudskih prava, kako se navodi u članku 2. UEU-a; naglašava da je promicanje tih vrijednosti na vanjskom planu, promicanje demokracije, vladavine prava, univerzalnosti i nedjeljivosti ljudskih prava te poštovanje načela Povelje Ujedinjenih naroda i međunarodnog prava u središtu zajedničke vanjske i sigurnosne politike EU-a, u skladu s člankom 21. UEU-a i strateškim interesom Unije, te da bi se trebalo efektivno i dosljedno odražavati u svim područjima odnosa Unije sa zemljama koje nisu članice EU-a;

32. ističe važnost napora Europske službe za vanjsko djelovanje (ESVD) i Komisije da se usprotive te odlučno i jasno odgovore na kršenja ljudskih prava neovisno o tome gdje se javljaju, među ostalim u bliskim partnerskim zemljama te kontinuirano jačaju svijest i znanje dužnosnika EU-a i njegovih država članica u pogledu ljudskih prava i rodne ravnopravnosti; podsjeća da su učinkovit angažman i značajan dijalog s civilnim društvom temelj uspješne politike u području ljudskih prava; poziva sve delegacije EU-a i njihove kontaktne točke za ljudska prava da redovito izvršavaju obvezu susreta s borcima za ljudska prava, uključujući borkinje za ljudska prava, i članovima civilnoga društva, posjećivanja pritvorenih aktivista, članova demokratske disidencije i boraca za ljudska prava, praćenja njihovih suđenja i zauzimanja za njihovu zaštitu na terenu; poziva sve delegacije EU-a da zastupnicima u Europskom parlamentu olakšaju takve radnje kada ih poduzmu pri posjetima u okviru službenih misija Europskog parlamenta; naglašava važnost suočavanja ne samo s posljedicama, nego i s temeljnim uzrocima kršenja ljudskih prava;

Rad EU-a na multilateralnoj razini

33. potiče EU i države članice na razvoj jasne strategije za zaustavljanje sve češćeg povlačenja zemalja iz međunarodnog okvira za ljudska prava i otpora prema njemu, u skladu s iskazanom predanosti multilateralizmu u Akcijskom planu za ljudska prava i demokraciju, te pokušaja narušavanja koncepta ljudskih prava uspostavljenog Općom deklaracijom o ljudskim pravima na međunarodnoj razini; ističe svoje stajalište da bi temelji i dalje trebali biti međunarodno pravo u području ljudskih prava i obećanje o postizanju ciljeva održivog razvoja do 2030.; preporučuje da EU nastavi ulagati napore surađujući sa zemljama i dionicima koji dijele, ali i ne moraju dijeliti njegove vrijednosti, kako bi se očuvali ili razvili međunarodni standardi u području ljudskih prava u skladu s člankom 21. UEU-a;

34. poziva države članice da povećaju učinkovitost vanjske i sigurnosne politike EU-a primjenom pravila o glasovanju kvalificiranom većinom u Vijeću, posebice o pitanjima povezanima s ljudskim pravima, osobito o pitanjima u okviru Akcijskog plana EU-a za ljudska prava i demokraciju te određivanju sankcija; poziva države članice da jedinstveno i snažno predstavljaju EU na multilateralnim forumima te da djeluju ujedinjeno u situacijama kada su suočene s krizama kojima se dovode u pitanje temeljne vrijednosti i temeljni interesi Europske unije jer je to jedini način na koji Unija može imati vodeću ulogu na međunarodnoj sceni i iskoristiti svoj utjecaj kako bi dovela do pozitivnih promjena i usklađenijih odgovora na globalne izazove, prvenstveno promicanje i zaštitu ljudskih prava te izazove povezane s okolišem i klimom;

35. ponovno ističe da će EU biti priznat, vjerodostojan i učinkovit na globalnoj sceni samo ako njegove temeljne vrijednosti, osobito one koje se tiču poštovanja slobode, demokracije, ljudskih prava, vladavine prava i ravnopravnosti, budu vjerodostojne iz vanjske perspektive, a to će biti moguće jedino ako EU osigura unutarnju i vanjsku usklađenost svojih politika u vezi s tim pitanjima; poziva EU i njegove države članice da budu primjer drugima i da strogo poštuju ljudska prava, osiguraju dosljednu obranu i poštivanje vlastitih vrijednosti te osiguraju poticajno okruženje svojem civilnom društvu;

36. žali zbog činjenice da autoritarni režimi zloupotrebljavaju multilateralne institucije, pokušavajući onemogućiti multilateralnim institucijama i mehanizmima za ljudska prava pozivanje država na odgovornost za kršenje ljudskih prava; poziva EU i njegove države članice na suradnju s demokratskim saveznicima sličnog mišljenja kako bi se potaknula reforma multilateralnih institucija i kako bi one postale otpornije na negativan utjecaj autoritarnih režima; osuđuje i činjenicu da mjesta u Vijeću UN-a za ljudska prava (UNHRC) često zauzimaju zemlje kojima su prethodno dokazana teška kršenja ljudskih prava te poziva države članice EU-a na izniman oprez pri glasovanju i izbjegavanje pružanja podrške zemljama koje su kandidati za članstvo u Vijeću UN-a za ljudska prava te koje očigledno krše ljudska prava;

37. smatra da dijalozi o ljudskim pravima sa zemljama koje nisu članice EU-a mogu biti korisno sredstvo bilateralne suradnje u promicanju i zaštiti ljudskih prava, pod uvjetom da se provode na način koji je usmjeren na rezultate te da se redovito revidiraju; podsjeća da se u smjernicama EU-a o dijalozima o ljudskim pravima navodi niz kriterija za otvaranje dijaloga, uključujući „u kojoj je mjeri vlada spremna poboljšati situaciju, koliko je vlada predana poštivanju međunarodnih konvencija o ljudskim pravima, spremnost vlade za suradnju s postupcima i mehanizmima za ljudska prava Ujedinjenih naroda, kao i stav vlade prema civilnom društvu”; poziva ESVD da redovito ocjenjuje svaki dijalog, kako je predviđeno u smjernicama EU-a; ustraje na tome da je važno upozoravati na pojedinačne slučajeve u kontekstu dijaloga o ljudskim pravima i osigurati odgovarajuće popratne mjere i transparentnost u tim slučajevima;

Posebni predstavnik Europske unije za ljudska prava

38. pozdravlja imenovanje Eamona Gilmorea posebnim predstavnikom EU-a za ljudska prava 28. veljače 2019.; ponavlja da bi imenovanju posebnog predstavnika EU-a za ljudska prava trebalo prethoditi saslušanje u Parlamentu; potiče posebnog predstavnika EU-a za ljudska prava da nastavi ulagati diplomatske napore kako bi se povećala učinkovitost politike EU-a o ljudskim pravima i učvrstili međunarodni savezi za promicanje programa za ljudskih prava, a sugovornici u cijelom svijetu uvjerili da usvoje i provedu politike koje su u skladu s najvišim standardima demokracije, ljudskih prava, vladavine prava i dobrog upravljanja te međunarodnog prava i normi, osobito međunarodnog humanitarnog prava i međunarodnog kaznenog prava; osim toga, preporučuje da predstavnik EU-a za ljudska prava udvostruči svoje napore kako bi se osigurala dosljednost unutar EU-a u utvrđivanju i provedbi vanjske politike EU-a o ljudskim pravima; ustraje na tome da se njegova redovna izvješća Vijeću šalju i Parlamentu; poziva EU da poveća vidljivost predstavnika EU-a za ljudska prava i transparentnost njegovih aktivnosti i misija, među ostalim na posebnom dijelu internetskih stranica ESVD-a, da tu

poziciju učini trajnom i da mu zajamči dostatne resurse i mogućnost javnog istupanja kako bi mogao izvještavati o rezultatima posjeta zemljama izvan EU-a i prenositi stavove EU-a u pogledu ljudskih prava, u okviru cjelokupne reforme položaja predstavnika EU-a za ljudska prava;

Međunarodni sporazumi

39. ponovno poziva na to da se klauzule o ljudskim pravima sustavno uključuju u sve međunarodne sporazume, posebno sporazume o trgovini i pridruživanju, između EU-a i zemalja izvan EU-a te da ih se propisno provodi i prati, među ostalim, s pomoću mjerljivih referentnih vrijednosti i redovnih procjena učinaka, u čemu će sudjelovati Parlament i civilno društvo; naglašava da bi se tim klauzulama trebali predvidjeti mehanizmi kojima se jamči njihova učinkovita provedba i postupci kojima se utvrđuju jasne i vjerodostojne posljedice koje proizlaze iz kršenja sporazuma, uključujući suspenziju ili, kao krajnju mjeru, povlačenje EU-a iz sporazuma; poziva na bolju koordinaciju i komunikaciju između specijaliziranih aktera odgovornih za relevantna područja politika kao što su trgovina i ljudska prava radi učinkovitije integracije aspekata ljudskih prava u trgovinske i ulagačke politike; potiče da se uspostave neovisni mehanizmi za praćenje ljudskih prava u vezi s trgovinskim sporazumima i sporazumima o stranim ulaganjima, kao i neovisni mehanizam za podnošenje pritužbi, kako bi se pogođenim građanima i lokalnim dionicima pružila učinkovita pravna zaštita;

40. ističe da se promicanje i zaštita demokracije i ljudskih prava u trećim zemljama može učinkovito ostvariti samo uvjetovanjem gospodarskih i političkih poticaja EU-a kao što su pristup financiranju EU-a, dodjela općeg sustava povlastica (OSP) i dodatnih carinskih povlastica te izuzeća od obveze izdavanja schengenske vize za EU; u tom kontekstu podsjeća da bi u skladu s Uredbom (EU) 2018/1806 Komisija trebala nadzirati i stanje ljudskih prava u trećim zemljama za koje se primjenjuje izuzeće od obveze posjedovanja vize i redovito o tome izvješćivati Parlament te obustaviti izuzeće u slučaju kršenja ljudskih prava u dotičnoj zemlji;

Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju

41. poziva na provedbu odgovarajućeg proračuna za aktivnosti kojima se promiču demokracija i ljudska prava u okviru Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju (NDICI) kako bi se dosegao stupanj predanosti i ambicije Unije te da se za takve aktivnosti osigura potpora;

42. poziva Komisiju da prati i u svoje godišnje izvješće o ostvarivanju ciljeva NDICI-ja uvrsti poglavlje o poštovanju ljudskih prava i poštovanju članka 8., Općih načela Instrumenta od strane partnerskih zemalja koje se koriste njegovim sredstvima; poziva Komisiju da predloži odgovarajuće mjere, uključujući suspenziju financiranja EU-a državnih aktera i preusmjeravanje pomoći civilnom društvu, u slučaju da korisnici Instrumenta ozbiljno krše ljudska prava ili njegova načela; poziva na veću transparentnost odredbi povezanih s ljudskim pravima u sporazumima o financiranju te na pojašnjenje mehanizma i kriterija za suspenziju takvih sporazuma u slučaju kršenja ljudskih prava, demokratskih načela i vladavine prava te u ozbiljnim slučajevima korupcije; poziva Komisiju na strogo suzdržavanje od korištenja proračunske potpore vladama trećih zemalja kao načina rada u zemljama koje svjedoče raširenom kršenju ljudskih prava i represiji boraca za ljudska prava;

43. poziva EU da posebno obrati pozornost kako bi procijenio i spriječio sva kršenja povezana s politikama, projektima i financiranjem Unije u trećim zemljama, među ostalim uspostavom mehanizma za podnošenje pritužbi za pojedince ili skupine čija bi prava zbog djelovanja EU-a u tim zemljama mogla biti prekršena;

44. pozdravlja neprocjenjivu pomoć pruženu organizacijama civilnog društva diljem svijeta u okviru Europskog instrumenta za demokraciju i ljudska prava, koji je bio vodeći instrument Europske unije u provedbi njegove vanjske politike u području ljudskih prava; poziva da se u okviru sljedećeg globalnog instrumenta nastavi usavršavati financiranje za civilno društvo i ljudska prava;

45. poziva Komisiju da u suradnji s ESVD-om izradi okvir koji će Europskoj investicijskoj banci (EIB) poslužiti za godišnje izvještavanje o njezinim operacijama izvan EU-a u pogledu pridržavanja općih načela kojima se vodi vanjsko djelovanje Unije, kako je navedeno u članku 21. UEU-a i strateškom okviru EU-a te Akcijskom planu EU-a za ljudska prava; potiče Komisiju da zajamči da su projekti koje podupire EIB u skladu s politikom EU-a i obvezama u području ljudskih prava te da postoje mehanizmi za pozivanje na odgovornost kojima se pojedinci mogu koristiti za prijavu kršenja prava povezanih s aktivnostima EIB-a; poziva EIB da dodatno razvije svoju politiku o socijalnim standardima u politiku o ljudskim pravima u području bankarstva; poziva na uključivanje standarda ljudskih prava u evaluacije projekata;

Akcijski plan EU-a za ljudska prava i demokraciju

46. pozdravlja usvajanje Akcijskog plana EU-a za ljudska prava i demokraciju za razdoblje od 2020. do 2024.; iskazuje razočaranje zbog činjenice da ESVD nije posvetio nužnu pozornost ponudi Parlamenta i njegova Pododbora za ljudska prava da aktivno doprinesu njegovoj pripremi, u duhu dobre međuinstitucijske suradnje;

47. poziva ESVD i Komisiju da se redovito savjetuju s civilnim društvom i da s nadležnim tijelima Parlamenta održavaju strukturiran i redovit dijalog o provedbi novog akcijskog plana kako bi se Parlamentu omogućilo da sudjeluje u njegovim aktivnostima, osobito u okviru parlamentarne demokracije, kao i da učinkovito obavlja svoju nadzornu ulogu; preporučuje da se uspostavi niz mjerila i pokazatelja napretka kako bi se djelotvorno pratila provedba akcijskog plana; poziva ESVD da izvijesti o napretku u postizanju ciljeva akcijskog plana u odnosu na ta mjerila; traži da ESVD redovito prati rezolucije i rasprave Parlamenta koje su relevantne za provedbu akcijskog plana; ustraje na tome da države članice preuzmu odgovornost za akcijski plan i pridonesu godišnjem izvješću o njegovoj provedbi izvješćivanjem o vlastitim aktivnostima poduzetima u okviru tog strateškog dokumenta;

Rješavanje globalnih izazova u području ljudskih prava i demokracije

Demokratsko upravljanje i osiguravanje prostora za civilno društvo

48. smatra da demokratsko upravljanje i vladavina prava trpe napade na globalnoj razini zbog kombinacije faktora koji uključuju jačanje autoritarizma i populizma, sve veće nejednakosti i siromaštvo, pritisak na civilno društvo, naglo širenje lažnih vijesti, dezinformacija, kibernetičke prijetnje i hibridno ratovanje, političko uplitanje i kampanje vanjskih aktera, gubitak vjerodostojnosti javnih tijela, polarizacija društva i slabljenje kolektivnih organizacija koje brane javni interes; naglašava i da su napadi na slobodu medija i pokušaji manipulacije javnim diskursom širenjem lažnih vijesti na društvenim medijima češći i snažniji nego ikad; izražava zabrinutost zbog činjenice da se autoritarne prakse kao što je stigmatizacija aktera civilnog društva kao „stranih agenata” kopiraju i globalno šire;

49. poziva EU i njegove države članice da nastave podupirati jačanje demokratskih institucija, transparentnih i vjerodostojnih izbornih procesa diljem svijeta, da potiču i pokreću demokratsku raspravu, vode borbu protiv nejednakosti, osiguraju nesmetan rad organizacija civilnog društva, podupiru dijalog među različitim segmentima društva, suzbijaju korupciju i nekažnjavanje te jačaju neovisnost i nepristranost sudstva i mehanizama odgovornosti; poziva EU na dodatno zauzimanje za promatranje izbora i bliskiju suradnju s međunarodnim organizacijama, osobito onima od posebnog značaja kao što je Organizacija za europsku sigurnost i suradnju;

50. naglašava da su korupcija i kršenje ljudskih prava neodvojivo povezani; poziva EU da uključi borbu protiv korupcije u svoj program za ljudska prava; ponavlja da je dužnost EU-a štititi udruženja koja se bore protiv korupcije, istraživačke novinare i zviždače koji rade na otkrivanju korupcije i prijevara;

Djelovanje u području klime i ljudska prava

51. potvrđuje da su promicanje i zaštita ljudskih prava te djelovanja u području klime i okoliša međusobno povezani, posebno zato što međunarodno pravo o ljudskim pravima pruža pravne načine za ispravljanje štete prouzročene klimatskim promjenama, provedbu mjera za borbu protiv klimatskih promjena i pozivanje država, posebice onih koje su najveći onečišćivači, poduzeća i donositelja odluka na odgovornost za njihove reakcije na klimatske promjene;

52. podupire uključivi pristup utemeljen na pravima kako bi se potaknulo djelovanje u području klime kojim se jamči sudjelovanje javnosti i pristup pravosuđu u donošenju, provedbi i preispitivanju političkih odluka povezanih s klimatskim promjenama i njihovim posljedicama; potvrđuje da borba protiv klimatskih promjena ide ruku pod ruku s podrškom i zaštitom onih koji čuvaju planet i njegove prirodne resurse, uključujući borce za prava na zemljište i prava povezana s okolišem te autohtone zajednice;

Pristup EU-a sukobima, odgovornosti za kršenja ljudskih prava i borbi protiv nekažnjavanja

53. ističe da su moderni sukobi složeni, da do njih često dolazi na nacionalnoj ili regionalnoj razini, ponekad u obliku hibridnih ili kibernapada, da u njima sudjeluju mnoge strane, uključujući terorističke organizacije i nedržavne aktere, te da često imaju katastrofalne humanitarne posljedice, posebno zbog poteškoća pri razlikovanju između boraca i civila; poziva

EU da bude odlučniji u pružanju odgovora na sukobe rješavanjem njihovih temeljnih uzroka, ulaganjem u sprečavanje sukoba i posredovanje, traženjem i omogućavanjem prostora za politička rješenja, stvaranjem veza sa zemljama i regionalnim organizacijama koje imaju slične interese, pružanjem dodatne financijske i tehničke potpore te osoblja civilnim i vojnim misijama usmjerenima na očuvanje mira te promicanjem inicijativa za izgradnju povjerenja između zaraćenih strana; također poziva EU da osigura integraciju rodne perspektive u okviru tih napora, povećavajući ulogu žena i mladih u sprečavanju i rješavanju sukoba, kao i u operacijama održavanja mira, pružanja humanitarne pomoći i obnove nakon sukoba, tranzicijskom pravosuđu te u promicanju ljudskih prava i demokratskih reformi; osim toga, poziva EU da rješava pitanje trgovanja ljudima i seksualnog i rodno uvjetovanog nasilja i osigura održiv pristup osnovnim zdravstvenim uslugama koje spašavaju živote; ustraje u isticanju važnosti jamčenja dosljednosti politike EU-a u vezi sa slučajevima okupacije ili pripojenja teritorija; podsjeća da bi se u svim takvim slučajevima politika EU-a trebala voditi međunarodnim humanitarnim pravom, uključujući u slučajevima dugotrajne okupacije;

54. poziva sve vlade da međunarodnim promatračima, uključujući posebnog predstavnika EU-a za ljudska prava, visoku povjerenicu UN-a za ljudska prava i predstavnike UN-a za posebne postupke, omoguće neometan pristup svim svojim teritorijima; naglašava važnost pružanja neometanog pristupa ključnih međunarodnih humanitarnih organizacija i međunarodnih promatrača područjima na kojima se trenutačno odvijaju sukobi i vojna agresija;

55. poziva države članice da se strogo pridržavaju odredbi iz članka 7. Ugovora UN-a o trgovini oružjem koji se odnosi na izvoz i procjenu izvoza te Zajedničkog stajališta EU-a o izvozu oružja odbijanjem svakog prijenosa oružja i nadzorne opreme koji bi doveo do toga da država uvoznica ili nedržavni akteri počine ili olakšaju kršenja ljudskih prava ili međunarodnog humanitarnog prava, uključujući u kontekstu Europskog instrumenta mirovne pomoći (EPF);

56. poziva države članice EU-a da uspostave stup ljudskih prava u okviru Europskog instrumenta mirovne pomoći koji će sadržavati, među ostalim, cilj osnaživanja i podupiranja civilnog društva, uključujući uspostavom programa sa sredstvima koja bi se posebno dodjeljivala za potporu borcima za ljudska prava, koji daju ključni doprinos izgradnji mira; poziva države članice da razmotre mogućnost da se u budući Europski instrument mirovne pomoći uključe obvezne zaštitne mjere i procjene utjecaja u pogledu ljudskih prava, uključujući usklađenost s čvrstim okvirom politike za postupanje s dužnom pažnjom u pogledu ljudskih prava u odnosu na pitanje obrane i sigurnosti, nadahnute politikom UN-a o postupanju s dužnom pažnjom u pogledu ljudskih prava;

57. potvrđuje svoju nepokolebljivu potporu Međunarodnom kaznenom sudu te poziva države potpisnice Rimskog statuta da Sudu dodijele odgovarajuća financijska sredstva kako bi mogao izvršavati zadaće u okviru svojeg mandata; poziva Međunarodni kazneni sud da nastavi s radom nepristrano i neovisno; poziva EU i njegove države članice da potaknu sve članice UN-a na ratifikaciju i provedbu Rimskog statuta; poziva sve potpisnice Rimskog statuta na suradnju s Međunarodnim kaznenim sudom; duboko žali zbog napada na Međunarodni kazneni sud te, napokon, osuđuje neprihvatljive pojedinačne sankcije nametnute njegovu osoblju, osobito glavnom tužitelju Međunarodnog kaznenog suda; poziva države potpisnice da poduzmu konkretne mjere kako bi zatražile uklanjanje tih sankcija i podržale strane pogođene njima; ističe da je Međunarodni kazneni sud jedina međunarodna institucija koja ima mogućnost kazneno goniti neke od najstrašnijih zločina na svijetu te zaštititi žrtve kojima nije dostupan nikakav drugi pravni lijek; prepoznaje rad neovisne stručne revizije, čija je zadaća utvrđivanje područja za reformu, i poziva Međunarodni kazneni sud da poduzme sve potrebne mjere kako bi poboljšao svoju uspješnost, djelotvornost i pozitivan učinak, posebno na zajednice i žrtve na koje njegov rad utječe; traži od EU-a i država članica da nastave štititi neovisnost i nepristranost Međunarodnog kaznenog suda od napada čiji je cilj ometanje funkcioniranja međunarodnog kaznenog pravosuđa; poziva Komisiju i ESVD da istraže mogućnosti i predstave nove alate kojima će se pridonijeti borbi protiv međunarodnih zločina, žrtvama kršenja međunarodnog prava u području ljudskih prava i međunarodnog humanitarnog prava pomoći da dobiju pristup međunarodnim pravosudnim tijelima, pravni lijek i odštetu, uključujući izgradnju kapaciteta država članica i zemalja izvan EU-a za primjenu načela opće nadležnosti u svojim nacionalnim zakonodavstvima;

58. ponovno poziva potpredsjednicu Komisije / Visoku predstavnicu Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku da imenuje posebnog predstavnika EU-a za međunarodno humanitarno pravo i međunarodno pravosuđe s mandatom da promiče, obuhvati i zastupa predanost EU-a borbi protiv nekažnjavanja;

59. poziva države članice i Europsku mrežu za genocid da pruže pomoć istražnom timu UN-a u prikupljanju, očuvanju i pohranjivanju dokaza zločina koji su trenutno u tijeku ili su nedavno počinjeni kako se ne bi izgubili;

60. izražava potrebu za osiguranjem pravde za sve žrtve kršenja međunarodnih ljudskih prava i humanitarnog prava te u pogledu svih tekućih oružanih sukoba poziva na trenutačni prekid neprijateljstava; ističe da međunarodna zajednica ima dužnost stati na kraju nekažnjavanju zločina i teškim kršenjima počinjenim u nekoliko zemalja;

61. izražava ozbiljnu zabrinutost zbog primjene seksualnog i rodno uvjetovanog nasilja kao ratnog oružja; ističe da su kaznena djela seksualnog nasilja i rodno uvjetovano nasilje definirani u Rimskom statutu kao ratni zločini, zločini protiv čovječnosti ili zločini koji su sastavni dio genocida ili mučenja; poziva na usklađeno djelovanje kako bi se prekinula upotreba seksualnog nasilja kao oružja u ratu; pozdravlja Rezoluciju Vijeća sigurnosti UN-a 2467 o seksualnom nasilju povezanom sa sukobima i sve povezane rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a, počevši s Rezolucijom 1325 o ženama, miru i sigurnosti, kojom se potvrđuje predanost Vijeća sigurnosti UN-a sprečavanju korištenja seksualnog nasilja kao ratne i terorističke taktike upotrebom svih sredstava koja su mu na raspolaganju, uključujući sankcije i druge ciljane mjere protiv počinitelja; ističe potrebu da se osigura pružanje sve potrebne sigurne medicinske i psihološke pomoći i usluga ženskim žrtvama silovanja u ratu, što se odnosi i na pobačaj u sigurnim uvjetima, kako nalaže međunarodno humanitarno pravo; poziva EU na borbu protiv nekažnjavanja kršenja seksualnih i reproduktivnih prava u konfliktnom okruženju i pružanje potpore pravima žena i djevojčica na istinu, učinkovite pravne lijekove i odštetu za kršenja tih prava; osim toga, pozdravlja osnivanje Globalnog fonda UN-a za osobe koje su preživjele seksualno nasilje povezano sa sukobima 30. listopada 2019., s ciljem da im se pomogne da dobiju odštetu;

62. podsjeća na izvješća o ocjenjivanju UN-a o provedbi i korektivnim mjerama za pomoć u slučajevima seksualnog izrabljivanja i zlostavljanja koja su sastavili Ujedinjeni narodi i povezano osoblje u mirovnim operacijama; ističe potrebu da UN, države članice EU-a te tijela EU-a zadužena za ZSOP bez odgađanja i s najvećom odlučnošću provedu istrage, pokrenu kaznene postupke te donesu presude za sve zaposlenike UN-a i EU-a te državne zaposlenike koji su počinili seksualno nasilje; podsjeća da je potrebno provesti reformu relevantnih struktura kako bi se stalo na kraj nekažnjavanju osoblja UN-a i EU-a te uvesti funkcionalne i transparentne mehanizme nadzora i odgovornosti; smatra da je neprihvatljivo to što se trenutačno sudski postupci u pogledu navodnih slučajeva zlostavljanja i dalje provode na posve dobrovoljnoj osnovi te što ovise o zemlji koja je osigurala vojne postrojbe; uvjeren je da bi se broj takvih teških zločina mogao smanjiti i da bi se oni mogli spriječiti osposobljavanjem i obrazovanjem; podsjeća na to da je iznimno važno ubuduće spriječiti takve zločine kako bi se obnovilo povjerenje lokalnog stanovništva u međunarodne mirovne snage;

63. ističe povezanost broja slučajeva kršenja ljudskih prava, raširenosti nekažnjavanja zločina i nedostatka odgovornosti u regijama i zemljama koje su pogođene sukobima ili obilježene politički motiviranim zastrašivanjem, diskriminacijom, uznemiravanjem i napadima, otmicama, policijskom brutalnošću, proizvoljnim uhićenjima, mučenjem i ubojstvima; poziva EU da podrži aktivnosti usmjerene na borbu protiv nekažnjavanja i promiče preuzimanje odgovornosti u zemljama gdje se dinamikom nekažnjavanja nagrađuje one koji trebaju odgovarati za najteže zločine i obespravljuje žrtve;

64. žali zbog potrebe da se suspendira dobitnica nagrade Saharov, Aung San Suu Kyi, ali pozdravlja odluku Zajednice nagrade Saharov kao odgovor na njezino nepoduzimanje mjera i prihvaćanje aktualnih zločina protiv etničke skupine Rohingya u Mjanmaru;

65. izražava zabrinutost zbog slučajeva izvansudskih pogubljenja, mučenja i drugih kršenja ljudskih prava koji se odvijaju u ime borbe protiv nezakonitih droga; ponovno ističe da borba protiv kriminala ne opravdava kršenje ljudskih prava i poziva na prikupljanje najboljih primjera iz prakse u pogledu pristupa za smanjenje štete na temelju vladavine prava;

66. pohvaljuje Agnès Callamard, posebnu izvjestiteljicu UN-a za izvansudska, prijeka ili proizvoljna pogubljenja, za njezin rad i doprinos borbi protiv nekažnjavanja u istragama navodnih slučajeva izvansudskih ubojstava tijekom 2019., primjerice o ubojstvu novinara Jamala Khashoggija, kada je bila izložena zastrašivanjima i prijetnjama;

67. podržava reforme pravosuđa kako bi se zajamčila njegova nepristranost i neovisnost, uključujući one koje se bave problemima povezanima sa zapošljavanjem i imenovanjem sudaca, korupcijom i rodnom pristranošću unutar pravosuđa;

srijeda, 20. siječnja 2021.

68. poziva na hitno donošenje i provedbu autonomnog, fleksibilnog i reaktivnog globalnog mehanizma EU-a za sankcije u vezi s ljudskim pravima, takozvanog europskog Magnitskijeva zakona, koji bi bio ključna sastavnica postojećeg paketa instrumenata EU-a u području ljudskih prava i vanjske politike, čime bi se ojačala uloga EU-a kao globalnog aktera u području ljudskih prava i omogućile ciljane sankcije protiv pojedinaca, državnih i nedržavnih aktera te drugih subjekata koji su odgovorni za teška kršenja ljudskih prava ili su u njih umiješani, uključujući sustavnu korupciju povezanu s teškim kršenjem ljudskih prava; pozdravlja donošenje globalnih mehanizama za sankcije u vezi s ljudskim pravima u sve više zemalja; naglašava da je važno da taj sustav bude usklađen s mehanizmom EU-a za sudsko preispitivanje; ističe nužnost dodjele dostatnih sredstava kako bi se omogućila njegova efektivna provedba; poziva na uspostavu savjetodavnog odbora na razini EU-a u kojem će sudjelovati Parlament; ističe da će takav mehanizam doprinijeti borbi protiv kršenja ljudskih prava i nekažnjavanja zločina te zaštiti aktivista i boraca za ljudska prava diljem svijeta, kao i potvrdi važnosti učinkovitog djelovanja Europske unije u odnosu na sankcije povezane s ljudskim pravima, što znači upotrebljavajući u tu svrhu glasovanje kvalificiranom većinom. Pozdravlja donošenje odluke Vijeća o ciljanim mjerama ograničavanja za odvraćanje od kibernapada koji predstavljaju vanjsku prijetnju EU-u i njegovim državama članicama te za odgovor na njih;

69. smatra da se globalno izbijanje bolesti COVID-19 ne smije upotrebljavati kao izlika za podrivanje režima sankcija; međutim, naglašava da sankcije ne bi trebale ometati isporuku humanitarne pomoći, uključujući medicinsku pomoć, u skladu s međunarodnim humanitarnim pravom;

Borci za ljudska prava

70. osuđuje ubojstva, proizvoljna pritvaranja, mučenje, progone, uznemiravanje, zastrašivanje, ucjenjivanje, digitalni i fizički nadzor na daljinu i kampanje ocrnjivanja boraca za ljudska prava, njihovih obitelji i odvjetnika, kao i onih koji ih podupiru i suosjećaju s njima; s velikom zabrinutošću primjećuje trajno rastući broj ubojstava i nasilnih napada na borce za prava na zemljište i prava povezana s okolišem tijekom 2019. zbog njihova zalaganja za zaštitu prirodnih resursa i prava pojedinaca na život u sigurnom i zdravom okruženju; napominje da su ti napadi dosegli opasne razine u nekim dijelovima svijeta; ističe u tom kontekstu posebnu ranjivost boraca za ljudska prava i potrebu za odgovarajućom zaštitom kako bi im se osiguralo provođenje njihove bitne aktivnosti bez zlostavljanja i progona; naglašava ulogu koju vjerske organizacije mogu imati u pružanju odgovora na humanitarne krize, promicanju mira, pravde i poštivanja ljudskih prava, zauzimanju za nenasilje i djelovanju kao posrednici u pregovorima za rješavanje sukoba;

71. osobito je zabrinut zbog sve većeg broja osuda izrečenih tijekom sudskih postupaka u kojima minimalni standardi poštenog suđenja u skladu s međunarodnim pravom nisu zajamčeni; poziva EU da se nastavi koristiti suradnjom i diplomacijom kako bi osigurao da se pravo na pošteno suđenje u potpunosti poštuje za svaku osobu;

72. poziva na prekid svih napada protiv boraca za ljudska prava, oslobađanje svih proizvoljno pritvorenih osoba i privođenje odgovornih osoba pravdi; poziva EU i njegove države članice na razvoj strateške vizije na visokoj razini za suzbijanje sve češćih globalnih napada na borce za ljudska prava, među ostalim donošenjem čvrstih zaključaka Vijeća za vanjske poslove u kojima bi ministri vanjskih poslova trebali pozivati na ambiciozno globalno djelovanje EU-a radi zaštite boraca za ljudska prava; poziva institucije EU-a da pruže veću podršku borcima za ljudska prava kao ključan sastavni dio politike Unije o ljudskim pravima; ističe da su politički dijalog i suradnja s tijelima zemalja izvan EU-a, praćenje suđenja, sastanci s borcima za ljudska prava pri posjetu zemlji, posjeti pritvorenim borcima za ljudska prava, potpora premještanju i javna istupanja ključni provedbeni elementi te politike; poziva EU i njegove države članice da pojačaju napore tako što će djelovati ujedinjenije i koristiti se tim instrumentima na dosljedan i ujednačen način, bez obzira na predmetnu zemlju, u slučajevima kršenja prava boraca za ljudska prava; poziva EU i njegove države članice da u tom pogledu izdaju godišnje zaključke Vijeća o borcima za ljudska prava, u kojima se ocjenjuju njihove aktivnosti u pogledu borbe za ljudska prava i utvrđuju strateške obveze na najvišoj razini za borce za ljudska prava; ističe da su Parlament i njegov Pododbor za ljudska prava tijekom 2019. kontinuirano skretali pozornost na položaj boraca za ljudska prava te im pružali potporu, uključujući kandidate za nagradu Saharov i njezine dobitnike, osobito kada su bili u opasnosti ili su prekršena njihova prava;

73. poziva EU da borkinjama za ljudska prava koje se suočavaju s rodno specifičnim prijetnjama i nasiljem zajamči pristup mehanizmima zaštite, resursima, da ih podrži u političkom smislu, da poveća financijska sredstva koja se dodjeljuju neovisnim organizacijama civilnog društva koje promiču prava žena i djevojčica te da u obliku priloga Smjernicama EU-a o borcima za ljudska prava donesu paket mjera kojima bi se osigurale praktične mjere na temelju kojih bi EU bolje ispunio potrebe borkinja za ljudska prava diljem svijeta;

74. poziva EU i njegove države članice da povećaju razinu ambicije da se osigura oslobađanje zatvorenih boraca za ljudska prava, uključujući karakteristične slučajeve zatvorenih boraca za ljudska prava koji prikazuju način na koji se represivne vlade diljem svijeta stalno koriste pravom u pokušaju da ocrne i utišaju borce za ljudska prava; ističe da ti slučajevi obuhvaćaju i dobitnike i finaliste nagrade Saharov Europskog parlamenta;

75. apelira na delegacije EU-a i predstavništva država članica da nastave s primjenom javne diplomacije i inicijativa kako bi povećali vidljivost pojedinačnih slučajeva boraca za ljudska prava i, po potrebi, olakšali izdavanje hitnih viza i pružanje privremene zaštite u državama članicama EU-a;

76. poziva EU i njegove države članice da poboljšaju pristup vizama za EU za kratkoročno premještanje boraca za ljudska prava, posebno uključivanjem uputa u Priručnik EU-a o vizama o odobravanju pomoći borcima za ljudska prava i članovima njihovih obitelji te da rade na izmjeni pravnih instrumenata o vizama, posebno Zakonika o vizama;

77. pozdravlja to što je mehanizam EU-a za borce za ljudska prava ProtectDefenders.eu u studenome 2019. produljen za još tri godine; podsjeća na važnost tog mehanizma s obzirom na rastuće potrebe i raznolike probleme s kojima se suočavaju borci za ljudska prava; poziva na jačanje tog mehanizma i na njegovo stalno procjenjivanje u skladu s njegovim potrebama;

Prava žena i rodna ravnopravnost

78. poziva Komisiju i države članice na dosljednu provedbu Strategije za rodnu ravnopravnost i unutar i izvan EU-a i na poduzimanje učinkovitih i konkretnih mjera za borbu protiv napada na prava žena, rodnu ravnopravnost te na spolno i reproduktivno zdravlje i prava;

79. podsjeća da su spolno i reproduktivno zdravlje i prava te odgovarajući seksualni odgoj ljudska prava; poziva EU i države članice da ponovno potvrde neotuđiva prava žena na tjelesni integritet, dostojanstvo i autonomno donošenje odluka, da poštuju univerzalnost i nedjeljivost svih ljudskih prava u svim kontekstima te da brane i promiču posebno one kojima prijeti najveća opasnost, kao što su spolno i reproduktivno zdravlje i prava;

80. pozdravlja zaključke predsjedništva Vijeća, koje su poduprle 24 države članice, o akcijskom planu EU-a za rodnu ravnopravnost i osnaživanje žena u vanjskim odnosima za razdoblje 2021. – 2025. (GAP III), koji uključuje čvrste obveze i mjere u pogledu spolnog i reproduktivnog zdravlja i prava; u tom pogledu poziva na veću potporu EU-a zemljama koje nisu njegove članice, posebno zemljama proširenja i susjednim zemljama, i koje provode nove politike i zakonodavne promjene radi usklađivanja nacionalnih pravnih okvira s međunarodnim obvezama u pogledu prava žena i rodne ravnopravnosti, sprečavanja i borbe protiv nasilja nad ženama i djevojčicama, zaštite borkinja za ljudska prava, poboljšanja ženskog spolnog i reproduktivnog zdravlja i pravate pružanja odgovarajućeg, sveobuhvatnog i znanstveno utemeljenog seksualnog odgoja za mlade, kojim se djevojčicama i mladim ženama omogućava siguran prijelaz u odraslu dob, kao i radi sprečavanja i ukidanja seksualnog i rodno uvjetovanog nasilja, genitalnog sakaćenja žena i drugih štetnih praksi, uključujući rani i prisilni brak;

81. nadalje poziva EU i države članice da promiču rodnu ravnopravnost te spolno i reproduktivno zdravlje i prava u svim svojim vanjskim djelovanjima, uključujući multilateralne i bilateralne forume, pridajući posebnu pozornost marginaliziranim ili ranjivim skupinama, kao što su LGBTI osobe, te cilj da se ostvari univerzalno zdravstveno osiguranje povezujući spolno i reproduktivno zdravlje i prava i intervencije povezane s HIV-om;

82. potiče da se poduzme više od samog rješavanja temeljnih uzroka strukturnih rodnih neravnopravnosti osiguravanjem jednakih prilika i jačanjem sudjelovanja žena;

83. ističe potrebu za stvaranjem socijalnog i ekonomskog okruženja i uvjeta koji roditeljima omogućuju nastavak profesionalnog razvoja;

84. poziva države članice da donesu zajednički pristup i surađuju s međunarodnim institucijama u svrhu dobivanja novih, usporedivih i razvrstanih podataka te da razviju usmjerene intervencije politike i zakonodavne intervencije za potrebe borbe protiv kršenja ljudskih prava i poziva Komisiju da uključi obveze i mjerila za iskorjenjivanje genitalnog sakaćenja žena u svoje pregovore o suradnji i sporazume s dotičnim zemljama;

85. podsjeća da Istanbulska konvencija, kao prvi univerzalno obvezujući ugovor o borbi protiv nasilja nad ženama i djevojčicama i nasilja u obitelji, postavlja temelj za međunarodne standarde koji se trebaju ratificirati i provesti; ponavlja da je pristupanje EU-a Istanbulskoj konvenciji prepoznato kao jedan od glavnih prioriteta Strategije EU-a za rodnu ravnopravnost 2020. – 2025.; poziva EU i sve države članice EU-a koje to još nisu učinile da što prije ratificiraju i primijene Istanbulsku konvenciju; poziva EU da surađuje s drugim zemljama kako bi se ojačale njihove mjere u području obrazovanja, zdravstvene skrbi i socijalnih usluga, prikupljanja podataka, financiranja i programiranja radi učinkovitijeg sprečavanja i rješavanja problema seksualnog i rodno uvjetovanog nasilja diljem svijeta;

86. ističe da bi se žene i djevojčice migranti i izbjeglice koje treba zaštititi trebale smatrati nositeljima prava;

87. pohvaljuje napredak inicijative EU-a i UN-a pod nazivom „Spotlight”; poziva Komisiju da zajamči da projekti pod pokroviteljstvom te inicijative budu usmjereni na rješavanje temeljnih uzroka kršenja prava žena, uključujući širenje štetnih rodnih;

Prava djeteta

88. ponovno poziva EU i njegove države članice da poboljšaju suradnju i dijalog sa zemljama izvan EU-a, uz prava i zaštitu djece kao prioritetno pitanje, radi zalaganja za poštovanje prava djece diljem svijeta i kako nijedno dijete ne bi ostalo zanemareno; u tom pogledu snažno potiče EU i njegove države članice da surađuju s partnerskim zemljama i da se obvežu na dodatnu financijsku pomoć, osobito u okviru službene razvojne pomoći, kako bi se odgovorilo na globalne izazove u pogledu zdravlja i obrazovanja djece, uključujući pravo na obrazovanje na prvom jeziku, iskorjenjivanja dječjeg rada, borbe protiv nasilja, seksualnog zlostavljanja te ranog i prisilnog braka, trgovanja djecom i njihova izrabljivanja te novačenja ili iskorištavanja u oružanim sukobima, čega su žrtve milijuni djece; podsjeća da najbolji interesi djeteta uključuju zaštitu, skrb i sigurnost djeteta u okruženju u kojem može odrastati uz potrebnu podršku i zaštitu, pri čemu su njegove ili njezine primarne potrebe ispunjene; naglašava da je obrazovanje ključno sredstvo za borbu protiv diskriminacije i nasilja nad djecom; poziva na mjere za olakšavanje pristupa obrazovanju djeci;

89. pozdravlja pozornost koja se posvećuje mjerama EU-a za zaštitu i promicanje prava djeteta povodom 30. obljetnice Konvencije UN-a o pravima djeteta te ponovno poziva Komisiju da istraži kako EU kao tijelo može pristupiti toj Konvenciji;

Prava osoba s invaliditetom

90. pozdravlja ratifikaciju Konvencije UN-a o pravima osoba s invaliditetom i njezina Fakultativnog protokola 2019.; ističe da je važno u potpunosti povesti računa o posebnim potrebama osoba s invaliditetom; poziva EU da borbu protiv diskriminacije na temelju invaliditeta uvrsti u svoje politike vanjskog djelovanja i razvojne pomoći, zajedno s borbom za ravnopravan pristup tržištu rada, obrazovanju i osposobljavanju, kao i da se zalaže za rješenja kojima se osobama s invaliditetom olakšava sudjelovanje u društvu; ponovno ističe važnost djelotvorne provedbe Konvencije UN-a o pravima osoba s invaliditetom u državama članicama EU-a i njegovim institucijama, osobito u pogledu obveza EU-a u pogledu humanitarne pomoći i međunarodne suradnje u svim relevantnim politikama EU-a; naglašava važnost nediskriminacije i potrebe da se na vjerodostojan način uključi načelo univerzalnog pristupa i zajamči poštovanje svih prava osoba s invaliditetom;

Prava lezbijki, homoseksualaca, biseksualnih, transrodnih i interseksualnih osoba

91. osuđuje stigmatizaciju, proizvoljno pritvaranje, mučenje, progon i ubojstva LGBTI osoba i poticanje na nasilje nad njima; izražava žaljenje zbog sve većih razlika među zemljama koje se kreću ka boljoj zaštiti prava LGBTI osoba, posebice dekriminalizacijom homoseksualnosti, te zemljama koje ih podrivaju i ostavljaju prostor za progone, diskriminaciju i stigmatizaciju LGBTI osoba; smatra da nasilne prakse i napadi na pojedince zbog njihove stvarne i percipirane seksualne orijentacije, rodnog identiteta, rodnog izražavanja ili spolnih obilježja ne smiju proći nekažnjeno i da ih treba iskorijeniti;

92. poziva EU da preuzme vodeću ulogu u obrani ljudskih prava i u borbi protiv diskriminacije i stigmatizacije LGBTI osoba, takozvane konverzijske terapije, genitalnog sakaćenja i prisilne sterilizacije transrodnih osoba; nadalje poziva EU da upotrijebi sva diplomatska sredstva koja su mu na raspolaganju kako bi se zalagao za dekriminalizaciju spolnih odnosa između istospolnih partnera koji su izrazili svoj pristanak te da pruži primjer u borbi protiv nasilja i diskriminacije na temelju seksualne orijentacije, rodnog identiteta, rodnog izražavanja i spolnih obilježja kroz učinkovitu provedbu nove strategije za ravnopravnost LGBTI+ osoba, kako u EU-u tako i izvan njega; poziva EU i države članice da temeljito i dosljedno primjenjuju Smjernice EU-a za promicanje i zaštitu ostvarivanja svih ljudskih prava pripadnika skupine LGBTI u svojoj vanjskoj politici;

93. ističe da je pandemija bolesti COVID-19 teško pogodila LGBTI zajednice, zbog rasta nasilja u obitelji protiv LGBTI osoba koje su bile prisiljene na odlazak u karantenu ili povratak u diskriminirajuće obitelji i kućanstva i rasta nezaposlenosti i beskućništva, nemogućnosti pristupa zdravstvenoj njezi od presudne važnosti za život, kao što su usluge povezane s HIV-om i zdravstvena njega povezana s tranzicijom, dovodeći do povećanog prebacivanja krivnje; poziva na uključivanje LGBTI osoba u programe pomoći povezane s bolesti COVID-19;

Autohtoni narodi

94. ozbiljno je zabrinut zbog patnje i ranjivosti autohtonih zajednica i pojedinaca koje su, među ostalim, posljedica klimatskih promjena, pandemije bolesti COVID-19, gubitak njihova zemljišta i životnih prihoda zbog korporativnih aktivnosti i s njima povezane štete; žali zbog činjenice da se autohtoni narodi i dalje suočavaju s raširenom i sustavnom diskriminacijom i progonima diljem svijeta, koji uključuju prisilno raseljavanje, proizvoljna uhićenja i ubojstva boraca za ljudska prava i prava na zemljište; preporučuje da EU i njegove države članice u relevantne i nove okvire za dužnu pažnju uvrste upućivanja na autohtone narode i prava sadržana u Deklaraciji UN-a o pravima autohtonih naroda te da zajamče da multinacionalna poduzeća snose odgovornost u slučaju kršenja svojih obveza;

95. ponovno poziva EU, države članice i njihove partnere iz međunarodne zajednice da donesu sve potrebne mjere kako bi se priznala, zaštitila i promicala prava autohtonih naroda, uključujući njihov jezik, zemlju, teritorije i resurse; pozdravlja rad civilnog društva i nevladinih organizacija u tom pogledu; ponovno ističe potrebu za uspostavom mehanizma za podnošenje pritužbi u vezi s kršenjima i povredama prava autohtonih naroda koji proizlaze iz aktivnosti multinacionalnih poduzeća; podsjeća na svoju odluku o imenovanju stalnog izvjestitelja za autohtone narode u Parlamentu, koji bi pratio stanje ljudskih prava autohtonih naroda; poziva zemlje da ratificiraju Konvenciju Međunarodne organizacije rada br. 169 od 27. lipnja 1989. o autohtonim i plemenskim narodima;

96. apelira na vlade da donesu razvojne i ekološke politike kojima se poštuju gospodarska, društvena i kulturna prava i u kojima sudjeluju autohtoni narodi i lokalno stanovništvo, u skladu s ciljevima održivog razvoja Ujedinjenih naroda;

Rasizam, diskriminacija, ksenofobija i srodni oblici nesnošljivosti

97. pozdravlja to što je 2019. Vijeće usvojilo Smjernice EU-a za ljudska prava o nediskriminaciji u vanjskom djelovanju; poziva EU i njegove države članice da iskoriste sva sredstva koja su im na raspolaganju kako bi zajamčili da se osobe odgovorne za kršenje prava na temelju diskriminacije prema rasi, kasti (ovisno o radnom mjestu i rođenju), vjeroispovijesti, etničkom ili nacionalnom podrijetlu privedu pravdi;

98. s velikom zabrinutošću primjećuje razmjere i posljedice kastinskih hijerarhija, diskriminacije na temelju kaste i kontinuiranog kršenja ljudskih prava na temelju kaste, što uključuje uskraćivanje pristupa pravosuđu ili zapošljavanju, kontinuiranu segregaciju, siromaštvo i stigmatizaciju te prepreke ostvarivanju temeljnih ljudskih prava i poticanju ljudskog razvoja povezane s pripadnošću određenoj kasti; ponavlja poziv na razvoj politike EU-a o diskriminaciji na temelju kaste; ponavlja poziv EU-u i njegovim državama članicama da pojačaju napore i podupiru inicijative na razini UN-a te delegacija i misija EU-a u trećim zemljama radi iskorjenjivanja diskriminacije na temelju kaste;

99. podsjeća na važnost aktivne potpore uključivih i antirasističkih inicijativa, posebno nakon rasta ksenofobnih i rasističkih napada diljem svijeta, u kontekstu sve većeg broja poziva na socijalnu pravdu koji su nadahnuli niz prosvjeda diljem svijeta;

srijeda, 20. siječnja 2021.

100. ponavlja ključnu ulogu obrazovanja u dekonstrukciji predrasuda i stereotipa, promicanju tolerancije, razumijevanja i raznolikosti te ističe da je obrazovanje ključno sredstvo za okončanje strukturne diskriminacije i rasizma u našim društvima; poziva države članice da promiču politike suzbijanja diskriminacije u svim područjima; smatra da je borba protiv rasizma horizontalno pitanje koje bi se trebalo uzeti u obzir u svim područjima politike Unije;

101. poziva sve delegacije EU-a i njihove nacionalne središnjice za ljudska prava da redovito izvršavaju svoju obvezu procjene i analize stanja nediskriminacije i da je predstave u okviru svojih strategija EU-a o ljudskim pravima i demokraciji za pojedine zemlje unutar poglavlja koje se odnosi na nediskriminaciju i isključivanje kao i njegovih relevantnih odjeljaka o posebnim razlozima diskriminacije i/ili diskriminiranih skupina; ističe da su aktivnosti ažuriranja stanja nediskriminacije u godišnjim izvješćima o provedbi strategija EU-a o ljudskim pravima i demokraciji za pojedine zemlje i izvješćima šefova misija od presudne važnosti za pripremu dijaloga o ljudskim pravima i informiranje o njima i da je u smjernicama navedeno i da EU mora potaknuti i podržati aktivno sudjelovanje civilnog društva u multilateralnim forumima i mehanizmima koji se odnose na diskriminaciju temeljenu na kastama (ovisno o radnom mjestu i rođenju);

Nacionalne, etničke i jezične manjine

102. žali zbog toga što brojne zemlje usprkos svojim međunarodnim obvezama i dužnostima zaštite manjina provode politiku prisilne asimilacije nacionalnih, etničkih i jezičnih manjina zanemarujući njihova temeljna i ljudska prava;

103. poziva vlade partnerskih zemalja EU-a na poštivanje temeljnih ljudskih prava nacionalnih, etničkih i jezičnih manjina, uključujući njihovu kulturu, jezik, vjeroispovijest, tradicije i povijest radi očuvanja kultura i raznolikosti; ponavlja potrebu za ispunjenjem obveza i dužnosti preuzetih u okviru međunarodnih ugovora i sporazuma, kao što su preporuke Vijeća Europe;

Sloboda mišljenja, svijesti, vjeroispovijesti ili uvjerenja

104. zgrožen je brojem ubojstava, napada te slučaja progona, diskriminacije, uznemiravanja i poticanja na sukobe te brojem ograničenja prava koja su 2019. nametnuta pojedincima i skupinama zbog njihove vjeroispovijesti, uvjerenja, ateizma ili agnosticizma; ponovno izražava potporu žrtvama nasilja na temelju vjeroispovijesti ili uvjerenja i svoju predanost iskorjenjivanju takvog nasilja; naglašava potrebu da se posebna pozornost posveti položaju progonjenih vjerskih skupina diljem svijeta, koje se suočavaju s diskriminacijom, prijetnjama, zakonima o bogohuljenju, zakonima protiv vjerskog preobraćenja, uništavanjem njihovih mjesta bogoslužja, nasiljem, porobljavanjem, silovanjem, prisilnim nestancima, pogubljenjima i genocidom; ističe potrebu da se posebna pozornost posveti položaju progonjenih kršćana diljem svijeta, koji čine velik udio vjerskih skupina suočenih s diskriminacijom, nasiljem i smrću;

105. nadalje izražava zabrinutost zbog zloupotrebe i instrumentalizacije vjeroispovijesti radi ugrožavanja drugih ljudskih prava, uključujući spolno i reproduktivno zdravlje i prava te prava LGBTI osoba; žali zbog činjenice da neke države već imaju, provode ili žele uvesti kazneno pravo kojime se propisuju kazne za bogohuljenje, preobraćenje ili apostaziju; ističe da sloboda vjeroispovijesti i uvjerenja uključuje pravo nevjerovanja, pravo na teističke, neteističke, agnostičke ili ateističke stavove i pravo na apostaziju;

106. poziva Komisiju, ESVD i države članice da provedu Smjernice EU-a o promicanju i zaštiti slobode vjeroispovijesti ili uvjerenja; ponovno poziva Vijeće i Komisiju da provedu transparentnu i sveobuhvatnu procjenu učinkovitosti i dodane vrijednosti položaja posebnog izaslanika prije pokretanja postupka obnavljanja njegova mandata i položaja koji provodi Komisija; inzistira na tome da bi nakon procjene za svoj rad trebao imati na raspolaganju odgovarajuća sredstva kako bi se povećala djelotvornost EU-a u tom području; žali zbog kašnjenja u provedbi te procjene; poziva Komisiju da zajamči transparentnost u odnosu na imenovanje, mandat, aktivnosti i obveze izvješćivanja sljedećeg posebnog izaslanika i da osigura njegovu/njezinu posvećenost univerzalnosti, nedjeljivosti i međuovisnosti svih ljudskih prava te europskim vrijednostima; podsjeća Komisiju na potrebu za odgovarajućom potporom institucijskom mandatu, kapacitetima i dužnostima posebnog izaslanika;

107. pozdravlja Globalni dijalog o religiji u društvu, koji je pokrenula potpredsjednica Komisije / Visoka predstavnica 6. rujna 2019. u Bruxellesu; preporučuje, međutim, da se jednaka pozornost posveti odnosima među pripadnicima iste i različitih vjera; u tom pogledu poziva na daljnju potporu EU-a dijalogu na lokalnoj razini koji bi uključivao pripadnike iste vjere u cilju borbe protiv ekstremizma i govora mržnje; nadalje, poziva na to da se ciljevi promicanja i zaštite slobode misli, savjesti, vjeroispovijesti ili uvjerenja uvrste u širi raspon aktivnosti EU-a u vezi s ljudskim pravima;

108. ponavlja važnost koju pridodaje akademskoj slobodi i apelira na EU i države članice da pojačaju svoje diplomatske napore u okviru bilateralnih i multilateralnih angažmana kad je riječ o prijetnjama ili napadima na akademsku slobodu od strane državnih i nedržavnih aktera, posebno nasilnih napada na institucije i članove zajednice visokog obrazovanja, kao i diskriminirajućim politikama ili praksama, nepotrebna ograničenja ili pritisak na istraživanje ili izražavanje, nezakoniti progon ili pritvaranje; poziva ESVD i Komisiju da preispitaju postojeće mehanizme potpore i zaštite za borce za ljudska prava radi razvoja kapaciteta za utvrđivanje i pružanje pomoći u slučajevima koji uključuju napade na akademsku slobodu, uključujući zaštitu i potporu u hitnim slučajevima; poziva Komisiju da osigura stalnu potporu na visokoj razini Europskom međusveučilišnom centru za ljudska prava i demokratizaciju i Globalnom kampusu za ljudska prava i demokraciju kao vodećim inicijativama EU-a za potporu obrazovanju o ljudskim pravima diljem svijeta;

Sloboda izražavanja, sloboda medija i pravo na informiranje

109. osuđuje ubojstva, otmice, pritvaranje, zlostavljanje, zastrašivanje i napadanje mnogih novinara, blogera i zviždača, među ostalim, fizičkim i pravosudnim sredstvima, kao i kontrolu ili gašenje interneta i medija; podsjeća da su sloboda izražavanja i sloboda medija ključni temelji demokratskog društva; priznaje važnost prava na informiranje u modernim društvima, među ostalim na materinjem jeziku svih etničkih zajednica, i ulogu svih oblika komunikacije u razvoju kulture pluralizma; podsjeća da bi mediji trebali poštovati načelo nediskriminacije;

110. osuđuje pokušaje nekih režima i vlasti da uklone ili ograniče prava na slobodu izražavanja ili slobodu medija, za što im kao nelegitimno opravdanje služi potreba za jačanjem sigurnosti ili javnog zdravlja ili borba protiv terorizma, klevete, uvrede ili blasfemije; ističe novi val cenzure kao opravdanja nekih vlada za borbu protiv lažnih vijesti tijekom pandemije uzrokovane bolešću COVID-19;

111. osuđuje napade primjenom dezinformacija i propagande u cilju diskreditacije vrijednosti koje EU zastupa i usmjerene protiv manjina; stoga je duboko zabrinut zbog rasta govora mržnje i poticanja na nasilje na internetu i izvan njega jer je takva komunikacija izravna prijetnja vladavini prava i vrijednostima utkanima u ljudska prava; napominje da je povećana društvena i politička polarizacija pojačana algoritmima društvenih medija koji upotrebljavaju tehnike mentalnog zavođenja plodno tlo za radikalizam, u potpunosti onemogućuje kritičko razmišljanje, onemogućuje dijalog i utire put ka ekstremizmu;

112. preporučuje uspostavu najboljih mogućih zaštitnih mjera protiv širenja dezinformacija i neprijateljske propagande razvijanjem pravnog okvira i na razini EU-a i na međunarodnoj razini namijenjenog suzbijanju hibridnih prijetnji, uključujući kiberratovanje i ratovanje informacijama; nastavlja podupirati inicijative kojima se olakšava razlikovanje lažnih vijesti ili propagandističkih dezinformacija od informacija koje su rezultat istinskog i neovisnog novinarskog rada;

113. ističe slučajeve koncentracije medija u rukama pojedinaca i nedostatka transparentnosti u vlasništvu medija, što ograničava pluralizam koji je ključan za pristup nepristranim informacijama;

114. oštro osuđuje neopravdane sudske postupke protiv novinara kako bi ih se odvelo u stečaj (strateške tužbe protiv javnog sudjelovanja) i utišalo, posebno u slučajevima korupcije; naglašava potrebu za uspostavom platformi kojima se osigurava rano upozorenje kad su novinari u opasnosti i platformi kojima se pruža zaštita njihova rada kako bi se kolegama novinarima omogućilo da nastave aktualne istrage bez prekida zbog straha od pravnih posljedica;

115. podsjeća da sva ograničenja slobode izražavanja ili slobode medija moraju služiti legitimnom cilju u skladu s međunarodnim obvezama sadržanima u članku 19. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima;

116. poziva EU da uloži maksimalan napor u zaštitu slobode izražavanja, slobode medija i onih koji je pokušaju zagovarati; poziva EU i države članice da osude svaki oblik fizičkog ili pravosudnog zastrašivanja koji se koristi protiv novinara kako bi ih se ušutkalo; apelira na posebnog predstavnika EU-a da posebnu pozornost posveti zaštiti slobode, neovisnosti i pluralizma medija diljem svijeta; naglašava da je važno zajamčiti učinkovitu i sustavnu provedbu smjernica EU-a u pogledu ljudskih prava o slobodi izražavanja na internetu i izvan njega te redovito pratiti njihov učinak;

srijeda, 20. siječnja 2021.

117. ističe stalne promjene u medijskom okruženju i sve veću upotrebu društvenih mreža širom svijeta; naglašava da takve promjene sa sobom nose izazove i rizike u pogledu kršenja slobode izražavanja na internetu i izvan njega, među ostalim, cenzure, zaštite podataka, govora mržnje, zlostavljanja i sigurnosti novinara i zviždača; poziva Komisiju da prati politike i prakse poduzeća u području društvenih medija, osobito njihove alate za samoregulaciju, koji utječu na ostvarivanje slobode izražavanja diljem svijeta, te da, po potrebi, podnese prijedloge za promjenu politike ili zakonodavstva;

Smrtna kazna, mučenje i drugi oblici zlostavljanja

118. osuđuje upotrebu mučenja, neljudskog ili ponižavajućeg postupanja i smrtne kazne, koji se i dalje primjenjuju u mnogim zemljama diljem svijeta; poziva zemlje koje to još nisu učinile da smjesta uvedu moratorij na smrtnu kaznu kao prvi korak prema njezinu ukidanju; pozdravlja pozitivan razvoj događaja tijekom 2019. u pogledu slabljenja političke potpore zadržavanju smrtne kazne u nekim zemljama koje je nisu ukinule; međutim, žali zbog odluka nekih nacionalnih pravosudnih tijela koje su dovele do povećanja broja pogubljenja u usporedbi s prethodnim godinama; poziva EU da nastavi sustavno osuđivati primjenu smrtne kazne i da diljem svijeta provodi komunikacijske kampanje protiv smrtne kazne; apelira na EU i njegove države članice da se zalažu za ukidanje smrtne kazne na svim međunarodnim forumima i za najširu moguću potporu tom stajalištu;

119. potvrđuje svoju predanost zabrani mučenja diljem svijeta, zaštiti žrtava i pozivanju mučitelja na odgovornost; pozdravlja ažuriranje Smjernica za politiku EU-a prema trećim zemljama u vezi s mučenjem i drugim okrutnim, neljudskim ili ponižavajućim postupanjem ili kažnjavanjem; snažno potiče sve države članice i druge zemlje koje to još nisu učinile da ratificiraju Konvenciju UN-a protiv mučenja i drugih okrutnih, neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili kažnjavanja i njezin fakultativni protokol (OPCAT), čija je 35. obljetnica proslavljena 2019. godine; prepoznaje važnost organizacija civilnog društva i boraca za ljudska prava u borbi protiv mučenja i drugih oblika zlostavljanja;

Borba protiv modernog ropstva i trgovanja ljudima

120. poziva na odlučniji međunarodni odgovor u cilju ukidanja modernog ropstva i trgovanja ljudima te njihovih mreža uvođenjem novih obveza dužne pažnje za poduzeća da utvrde, procijene, prekinu, spriječe i ublaže takve situacije i surađuju s nadležnim tijelima da se poboljšaju kaznene politike protiv trgovaca ljudima i onih koji iskorištavaju ili koriste prednosti modernog ropstva; podsjeća da ti neprihvatljivi radni uvjeti ugrožavaju ljudsko dostojanstvo i osnovna ljudska prava; poziva države koje to nisu učinile da ratificiraju konvencije Međunarodne organizacije rada koje se odnose na borbu protiv tih pošasti i dječjeg rada;

Ekonomska, socijalna i kulturna prava

121. poziva EU da pojača svoje napore u promicanju i zaštiti ekonomskih, socijalnih i kulturnih prava putem vanjske politike i vanjskog djelovanja EU-a, posebno učinkovitim korištenjem klauzula o ljudskim pravima iz međunarodnih sporazuma, uključujući odredbe o radu, te ulaganjem u kulturu i obrazovanje kao vektore trajne promjene; pozdravlja donošenje Konvencije Međunarodne organizacije rada o nasilju i uznemiravanju, koja sadrži nove i obvezujuće međunarodne standarde rada koji su presudni za iskorjenjivanje tih pošasti iz područja rada i zaštitu žrtava; naglašava potrebu za posebnom zaštitom majki na radu, tijekom i nakon trudnoće, uključujući u pogledu zdravlja majki, rodiljnog dopusta i naknada, zaštite radnog mjesta, nediskriminacije i dojenja;

122. osuđuje činjenicu da i dalje dolazi do kršenja prava radnika i sindikalnih prava diljem svijeta i da su sloboda udruživanja, pravo na kolektivno pregovaranje, pravo na informiranje, savjetovanje i sudjelovanje te zajedničko djelovanje, kao i pravo na pravednu naknadu, dostojanstvene radne uvjete te zdravlje i sigurnost na radnom mjestu u središtu takvih kršenja;

123. podsjeća da su pristup kulturi i obrazovanju temeljna prava; napominje važnost kulturne diplomacije u svrhu poticanja vrijednosti mira i poštovanja ljudskih prava; poziva EU da integrira kulturu, obrazovanje i relevantna povezana prava u svoju politiku u području ljudskih prava u svojem vanjskom poslovanju;

Poslovanje i ljudska prava

124. pozdravlja pokušaje niza europskih poduzeća da provedu svoje politike korporativne odgovornosti, poštuju ljudska prava i provedu razne politike i zakonodavstva donesene kako bi se potaknulo ili zahtijevalo postupanje s dužnom pažnjom u različitim državama članicama; poziva poduzeća sa sjedištem u EU-u da ispune svoju korporativnu odgovornost krećući se prema pridržavanju etičkih pravila i standarda prihvaćenih unutar jedinstvenog tržišta EU-a;

125. poziva na uspostavu obveznog instrumenta EU-a za postupanje s dužnom pažnjom u pogledu ljudskih prava i zaštite okoliša kojim bi se od poduzeća zahtijevalo da se aktivno uključe u utvrđivanje, procjenu, ublažavanje, sprečavanje i obavješćivanje o svim negativnim učincima svojih aktivnosti i opskrbnih lanaca na ljudska prava, koji će se primjenjivati na korporativna tijela, poslovne lidere i rukovoditelje u slučaju kršenja te omogućiti pristup pravosuđu i pravnim lijekovima za žrtve; pozdravlja izjavu da će prijedlog Komisije uključivati režim odgovornosti; poziva Komisiju da razmotri mogućnost uvrštavanja dodatnih odgovornosti, uključujući kaznenopravnu odgovornost, za najteže slučajeve kršenja;

126. preporučuje da pravna obveza dužne pažnje bude poseban element tog instrumenta kako bi se spriječilo da se poduzeća koriste modernim ropstvom i dječjim radom u svojim prekomorskim lancima opskrbe; preporučuje da obveza transparentnosti bude dio instrumenta za postupanje s dužnom pažnjom kako bi se žrtvama pružila mogućnost da pristupe pravnim lijekovima za podnošenje pritužbi; poziva na djelotvorne mehanizme za zaštitu onih protiv kojih su podnesene pritužbe iz odmazde, uključujući zakonodavstvo kako bi se odvratilo od strateških tužbi protiv javnog sudjelovanja (SLAPP); podsjeća na višestruka kršenja ljudskih prava do kojih bi moglo doći u vezi s iskorištavanjem prirodnih resursa;

127. ističe da je važno da sve zemlje u potpunosti provode Vodeća načela UN-a o poslovanju i ljudskim pravima te poziva države članice EU-a koje još nisu usvojile nacionalne akcijske planove o poslovanju da to što prije učine; potiče EU i njegove države članice na konstruktivno sudjelovanje u radu međuvladine radne skupine UN-a za transnacionalne korporacije i druge poslovne subjekte u području ljudskih prava;

128. naglašava da je u okviru međunarodnog prava o ljudskim pravima potrebno uspostaviti međunarodno obvezujući instrument kojim bi se pravno uredile djelatnosti multinacionalnih i transnacionalnih korporacija i drugih poduzeća;

Nove tehnologije i ljudska prava

129. zabrinut je zbog toga što se za odgovor na pandemiju bolesti COVID-19 koristi niz alata temeljenih na podacima i novim tehnologijama; ističe rizičnost tih alata, što je često teško uočiti, u pogledu uživanja temeljnih sloboda, zloupotrebe vlasti i povećane osjetljivosti na kibernapade ako ne postoje djelotvorne tehničke i pravne zaštitne mjere; izražava zabrinutost zbog kontinuirane uporabe tehnologije radi nadzora i ograničavanja slobode izražavanja te kao alata za uznemiravanje; poziva EU da kao predvodnik u određivanju globalnih standarda privatnosti i zaštite podataka uspostavi nove norme i najbolje prakse za korištenje unutar EU-a koje će služiti kao primjer širom svijeta kako bi se spriječili potencijalno štetni učinci novih alata temeljenih na podacima;

130. podsjećajući na svoju Rezoluciju od 27. veljače 2014. o upotrebi naoružanih bespilotnih letjelica ([8]), izražava da je i dalje zabrinut zbog upotrebe naoružanih bespilotnih letjelica izvan međunarodnog pravnog okvira; ponovno poziva EU da hitno izradi pravno obvezujući okvir za upotrebu naoružanih bespilotnih letjelica kako bi se njime zajamčilo da države članice u skladu sa svojim zakonskim obvezama ne provode nezakonita ciljana smaknuća ili da ne omogućuju trećim zemljama da provode takva smaknuća; nadalje, poziva Komisiju da na propisan način redovito obavještava Parlament o upotrebi financijskih sredstava EU-a za sve istraživačke i razvojne projekte povezane s izradom bespilotnih letjelica; poziva na procjene utjecaja na ljudska prava kad je riječ o daljnjim razvojnim projektima za bespilotne letjelice; podsjeća na svoju Rezoluciju od 12. rujna 2018. o autonomnim oružanim sustavima ([9]); apelira na potpredsjednicu Komisije / Visoku predstavnicu da zabrani razvoj, proizvodnju i upotrebu potpuno autonomnog oružja bez smislene ljudske kontrole nad ključnim funkcijama odabira meta i napada; inzistira na pokretanju međunarodnih pregovora o pravno obvezujućem instrumentu kojim bi se zabranila smrtonosna autonomna oružja bez smislene ljudske kontrole; apelira na potpredsjednicu Komisije / Visoku predstavnicu i države članice da usvoje zajedničko stajalište za međunarodne pregovore u tom pogledu;

([8]) SL C 285, 29.8.2017., str. 110.
([9]) SL C 433, 23.12.2019., str. 86.

Migranti i izbjeglice

131. apelira na vlade da odgovori koje pružaju budu utemeljeni na ljudskim pravima i dostojanstvu te da iznađu rješenja za ranjiv položaj migranata i izbjeglica kojima je potrebna zaštita, u skladu s načelima solidarnosti i partnerstva te objašnjavanjem odgovarajućih i dostupnih zakonitih migracijskih putova; poziva EU i države članice da riješe pitanja temeljnih uzroka migracija koji pojedince i obitelji prisiljavaju napustiti svoju matičnu zemlju jer nemaju mogućnost živjeti u dostojanstvenom i sigurnom okruženju;

132. ustraje na potrebi za borbom protiv zločinačkih organizacija i pojedinaca koji trguju ljudima; žali zbog teške situacije s kojom se suočavaju izbjeglice u izbjegličkim kampovima, nedostatka prilika, dugog razdoblja čekanja na obradu zahtjeva za azil i problema pristupa osnovnoj zdravstvenoj skrbi te, u slučaju djece, obrazovanju; apelira na to da se pokuša naći druga rješenja umjesto pritvaranja migranata i izbjeglica te u tom kontekstu odbacuje svako neljudsko ili ponižavajuće postupanje prema migrantima; ističe važnost poštovanja ljudskih prava tijekom obveznih zdravstvenih pregleda i naglašava da se svim tražiteljima azila i migrantima mora jamčiti pristup temeljnim uslugama, uključujući sveobuhvatnu zdravstvenu skrb; ističe važnost poštovanja prava na azil diljem svijeta;

133. poziva nadležna tijela država članica EU-a da s dobrom voljom, pažnjom i u skladu s načelima vladavine prava postupaju s osobama koje traže status izbjeglice te da podržavaju spajanje obitelji kako bi se okončale situacije u kojima su izbjeglice odvojeni od bliskih rođaka, posebno djece;

Potpora demokraciji

134. poziva EU da poveća svoju potporu demokratskom građanskom aktivizmu, koji od 2019. raste u kontekstu jačanja populizma, nacionalizma i autoritarnih režima; poziva Komisiju i Vijeće da na globalnoj razini jačaju programe Unije za potporu demokraciji, potičući prodemokratske postupke odozdo prema gore i gradeći institucionalnu otpornost; u tom pogledu ističe aktivnosti za potporu demokraciji koje provodi Parlament, uključujući programe praćenja izbora, posredovanja, osposobljavanja i mentorstva, koje treba prilagoditi razvoju situacije u partnerskim zemljama, pritom uzimajući u obzir kulturni i nacionalni kontekst uključenih trećih zemalja kako bi se jačali dijalog i partnerstvo s njima; podržava poziv u zaključcima Vijeća od 14. listopada 2019. o demokraciji i u akcijskom planu EU-a za ljudska prava i demokraciju za razdoblje od 2020. do 2024. na promicanje fleksibilnijeg, inovativnijeg i dugoročnijeg pristupa uz uvažavanje okolnosti sukoba radi potpore demokraciji; pozdravlja i u tom kontekstu potiče i podržava rad neovisnih organizacija koje djeluju u skladu s temeljnim vrijednostima Europske unije i potiču demokratsku tranziciju u svijetu;

135. obvezuje se promicati veću transparentnost demokratskih procesa, posebno financiranja političkih i tematskih kampanja od strane različitih nedržavnih aktera;

o

o o

136. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, potpredsjednici Komisije / Visokoj predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, posebnom predstavniku EU-a za ljudska prava, vladama i parlamentima država članica, Vijeću sigurnosti UN-a, glavnom tajniku UN-a, predsjedniku 75. zasjedanja Opće skupštine UN-a, predsjedniku Vijeća UN-a za ljudska prava, visokom povjereniku UN-a za ljudska prava te voditeljima delegacija EU-a.